—Anlat—Derdini—

Marko paşa'YA

Orta Doğu Üniversitesinden bir okurumuz, yazlığa gittikleri Pendik'te, gazete satıcılarında Zübük bulamadığından yakınarak soru yor:

«Bu zübüklük, hangi zübüğün zübüklüğüdür?»

MARKOPAŞA — Bu zübüklük, bir tek zübüğün zübüklüğü olsay dı, biz o biricik Zübük'ü yağla bal la, baklava böreğle beslerdik. Za manımızda zübükler öylesine çoğal dı ki, ülkemize «Zübükiye» ya da «Zübükistan» denilse yeridir.

Geçende Haydarpaşa Garında ga zete satıcısı adama,

— Zübük var mı dedim.

Çalımlı çalımlı

— Biz öyle gazeteler satmayız! İstanbul'da onu kimse satmıyor! dedi.

Gerici gazetelerin adlarını bağı rarak gitti.

Bu zübüklük yüzünden birçok yerlere gaze.emiz gidemiyor. Bu nun için okurlarımız, abone olma ya çağırıyor ayrıca abonelere ki taplar armağan ediyoruz.

⁂

Okurumuzun mektubu devam e diyor :

Damdan düştü kurbağa
Salladı kuyruğunu

hiç olmazsa, klişe masrafını kar şılayabiliyoruz.

Böylece, o ilândan şikâyetimizi de, daha çekici, güzel bir ilân yol laması için Basın İlân Kurumu'na na duyurmuş olduk.

⁂

Adının üstüne «Artist namzedi» diye yazan bir okurumuz; mektu bunda şöyle diyor:

«Ortaokul mezunuyum. Muha birliğe pek meraklım vardır. Muhi timiz havadislerc elverişlidir. Bu hususta haberlerinizi bekler, Zü bük ailesine de bol bol başarılar dilerim.»

MARKOPAŞA — Biz de, artist namzedi okurumuza, mesleğinde bol bol başarılar dileriz.

*

Bay Özkan Yıldırım soruyor :

«Zübük'ün başlığı önceleri, ne güzel, sade ve kırmızıydı. Sonra dan boyalı boyalı çıkmaya başladı. Neden?»

MARKOPAŞA — Biliindiğiği ve adından da anlaşıldığı gibi Zübük, günün siyasi havasına uya, ve her boyaya giren bir tiptir. İktidarın bile kovalayonlu alacalı bulacalı olduğu zamanda Zübük'ün boyan masını çok görmeyiniz. O da siya si havaya uymuş demek ki... Ko

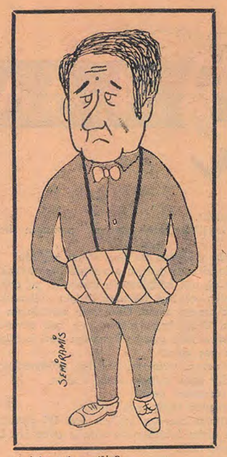

ri için mi verilir?

C — Bütün eserleri adına ve rilir. Kitapçılar. Nobel kazanmış yazarın bir kitabını basınca, satış amacıyla, sanki yalnız o kitaba armağan verilmiş gibi reklâm ya parlar.

2 — Eserleri en çok yabancı dil lere çevrilmiş Türk yazarı kim dir?

C — Yaşar Kemal, Samim Koca göz, Ömer Seyfettin, Sabahattin Ali, Orhan Kemal, Kemal Tahir, Reşat Nuri, Yakup Kadri'nin ki tapları birçok yabancı dillere çev rilmiştir. Ama en çok hangisinin eseri çevrilmiştir bilemiyoruz.

3 — Nuri Beşer, subaylara haka ret ettiği için hemen tevkif edil miştl. Öteyandan Ö. L. Bozcalı öğ retmenleye hakaret etti, ama ceza landırılmadı. Hiç olmazsa siz söy leyin, biz kime müracaat edelim?

C— Bana! Adım Markopaşa diil mi?!

LAYIN KURUTLUOĞLU

İçişleri Bakanı

Mükâfat dağıtarak Koçero'yu yakalatmak için gösterdi niz gayreti tebrik ederim. Aynı gayreti Ankara'nın gôbeğin de göstererek, Şinasi Nahit Berker'in yolda karşılaştığı biz lerden ikişer buçuk lira gasbetmesine engel olmanızı rica ederim. Saygılarımla.

İMZA

Kızılay'da günde üç defa Berker'e rastlıyan bir vatandaş

Bana her gün Kızılay'da üç defa rastlıyarak «ikişer bu çukları kesilen» ve bu yüzden beni İçişleri Bakanına şikâyet eden vatandaşa cevabımdır.

Şimdi, İçişleri Bakanı olan Sayın Sahir Kurutluoğlu, beni yakalatamaz. Çünkü kendisi benim ezeli ve ebedi avu katımdır. Basın dâvalarında benim için sonucu olarak tam 5 yıl hapis yattım. Kurutluoğlu'nun el lerinden öper, ilk karşılaştığım zaman kendisinden de 2,5 lira istiyeceğimi arz ve ilân ederim.

İMZA

Sinasi Nahit BERKER

Koçero'nun Ankara Temsilcisi

Eğildi aldı onu
Mezarını kazdılar
Taşa şöyle yazdılar:
Damdan düştü kurbağa
Salladı kuyruğunu
Ordan geçen bir yolcu
Eğildi aldı onu
Mezarını kazdılar
Taşa şöyle yazdılar:
Damdan düştü kurbağa
Salladı kuyruğunu
Ordan geçen.

Canınızın istediği, gönlünüzün di lediği kadar uzatabilirsiniz. Bu tekerleme size neyi hatırlatıyor. Sizi bilemem ama, bana gazeteni zin her sayısındaki, bir sayfanın beşte birini kaplayan «Basın İlân Kurumu» nun ilânını hatırlatıyor.

MARKOPAŞA— Eskiden çalıştı ğım bir derginin sahibi dergisine güzel yazınır girmesi için, çok ti tizlenir, dergi yayınlanınca da, şu yazı çok güzel, bu yazı pek güzel diye düşüncesini söylerdi.

Birgün, derginin en iyi sayfası na, benim bir yazımı çıkarıp, yeri ne bir ilân koymuş olduğunu gö rünce, biraz verecek olmuştum da, dergi sahibi.

— En güzel yazı bu, benim için en güzel yazı ilândır! demişti.

Aman, sevgili okurum, aman!

Biz o dergi sahibi gibi demiyo ruz ama, yine de aman!..

Zübük otuz bin, kırk bin satı labilseydi, biz sayfalarımıza hiç ilân koymazdık Ama ne yapalım ki, o ilândan aldığımız parayla valiyonun programını bilmiyorsa nız, özetliyelim:

Her boyaya boyandık.
Fıstıkiye dayandık!..

Doğrusunu isterseniz, renkli ba sım, bizim için daha da masraflı dır. Böyle isteyen okurlarımız da olduğu için, «harekette bereket vardır» diyerek, arada değişik renkler kullanıyoruz.

*

Sayın Yusuf Leksiz'e :

Çok güzel olan yazınızı, mizah olmadığı için, yayınlıyamadığımızı üzülerek bildiririz.

⁂

Çengelköy'den sayın Cemal Şen yuva soruyor :

«Zübük'ün 32 inci sayısının son sayfasında Salih imzasıyla çıkan karikatürü, aşağı — yukarı on beş yıl önce «Şaka» adlı mizah dergi sinde de görmüştüm. Yoksa Zü bük eski defterleri mi karıştırma ya başladı?»

MARKOPAŞA — Biz, usta kari katürcü Salih'e, özgün çizgilerin den ve uslûbundan ötürü değer verdiğimiz için, Zübük'e karikatür vermesini rica ettik. Kendisi bize o karikatürü verdi. Eski defterle r biz karıştırmadık, sanatçıya o lan saygımızdan o karikatürü ya yınladık.

*

Turhal'dan bir okurumuz soru yor :

1 — Nobel Armağanı, bir yaza rın tek eseri için mi bütün eserle

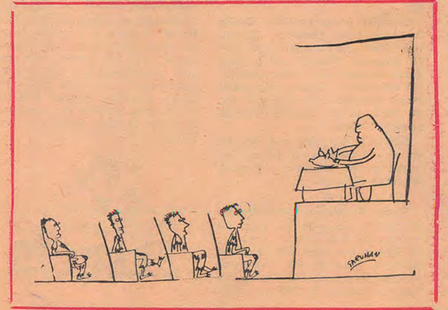

Basın Sergisi

Hürriyet — Hür Vatan — Yeni Sabah — AKŞAM — Millî VATAN

YÖN

İki kişi oturmuş, konuşuyorlardı.. Dereden tepeden derken, söz döndü dolaştı suçlar ve cezalar üstüne geldi. Biri:

— Peki memleketimizde en ağır suç nedir? deyince.. Diğeri hiç tereddüt etmeden:

— Ne olacak, vatan hainliği..

— Bak işte bilemedin..

— Adam öldürmek..

— Hayır, hayır tahmin ettiğin gibi değil.

— Eeeeh! Öyleyse sen söyle.

— Fakir olarak doğmak!.

— Neden?

— Neden olacak, cezası hiç af fa uğramaz da ondan..

Erhan ERİNANÇ

Tasvir

Birçok insan 13 rakamının uğursuzluğuna inanmıştır. Merhum Başbakan Menderes'in bu konuda ne düşündüğünü bilemiyoruz ama, 13 kendisi için çok önem taşıyan bir sayı idi. Bir kere Adnan Menderes ismi 13 harften meydana gelmişti.

İktidara gelişinin onuncu yıl dönümünden 13 gün sonra iktidardan düşürülmüştü. 13 üncü Başbakanlı. Eski iktidar mensuplarından Namık Gedik, Cemil Keleşoğlu, Yusuf Salman, Zakar Tarver, Lütfi Kırdar, Kenan Yılmaz, Gazi Yiğitbaşı, Nuri Yamut, Lütfi Saylan, Faruk Oktay, Fatin Rüştü Zorlu ve Polatkan'dan sonra 13 üncü olarak vefat etmişti.

Yeni Sabah

Ragıp Gümüşpala, Bolu taraflarında geziye çıktığında, dağlarda bir yer de köylülerle sohbete dalmış. Dağ başındaki sohbet sırasında, Bolu köylülerinin geç kalış sebebi ola rak one sürdüğü şey şu idi:

— Efendim, ben nişanlıyım. Eve gidince, bir de kayınpederi mi ziyaret etmezsem, çok ayıp olacaktı. Oraya gittim, beni bi raz fazlaca alakoydular. Çıktı ğım zaman, geciktiğim için, tre ne yetişmek maksadiyle bir atlı arabaya bindim. Yolda at düşüp ölmez mi? Bu yüzden treni ka çırdım ve geç kaldım.

Yüzbaşı, ikinci askeri çağırır. O da nişanlı, kayınpeder ve dü şüp ölen attan bahsetti. Kırk dokuz er de geç kalış sebebi ola rak hep aynı şeyi gösteriyordu. Yüzbaşı elinceiyi çağırdı:

— Evet, dedi, biliyorum. Nişan lısın, değil mi?

— Evet yüzbaşım.

— Kayınpederini ziyarete git tin.

— Evet yüzbaşım.

— Sonra, bir atlı arabaya bin din..

— Hayır efendim, bir otomobi le bindim. Geç kaldığım için, bir an önce trene yetişmek isti yordum. Fakat yolda otomobil durmak zorunda kaldı.

— Neden?

— Çünkü önümüze, bir yığın at ölüsü çıkmıştı efendim.

NEREDEYİM SANIYORSUN?

Olive, Marsilya'da avcı kattır. Bir akşam, bir süvarede eğlenirken bir den telefona çağrılır. Karşısın da Marius konuşmaktadır.

— Bana bak Olive, önce bu saatte telefon ettiğim için kusu ra bakma. Fakat mecburdum. Bir saat kadar önce, arabama bindim. Saatte yüz yaparak, bir köyün içinden geçtim, halbuki köyde 50 km. den fazla yapmak yasaktı. Bir virajı bu süratle dö nerken, üç arabaya çarptım, bir tanesi memuru geldi, ortunla kav ga edip iyice dövdüm.

Olive cevap verdi:

— Epey sıkıcı bir olay ama, üzülme, seni bunun için karako la çekmezler.

Marius, hiddetle sordu:

— Peki, sana nereden telefon ettiğimi sanıyorsun, bardan mı?

sabahleyin taze taze sizler için tüttük, kızarttık. Hepsi de ku zu gibi. Buyurun bekletmiyelim» demiş.

Temennimiz, her işin «kızartılmış kalabalık» ile «bekletilmiye cek alabalık» şeklinde anlaşılmaması..

AKŞAM

Sabıklardan biri, tahliye edildi. Yenköyde, ailesiyle birlikte oturuyor. Eve gelen giden fazlalaştı. Kaybolmuş dostlar teker teker zuhur ediyor.

Ancak, bir çift var ki hâlâ görünürlerde yok. Halbuki eskiyi bilenler, bu eski dostları herkes ten çok bekliyorlar. Kimler mi bunlar?

Ayşe Taşkent ve Kâzım Taş kent. Onlar, şimdi ziyaret edilmedikleri, bir geçmiş olsun bile de medikleri adamın kızının hatırı nı sormak için bir zamanlar taa Hannover'lere kadar gitmişlerdi.

Yine onlar, şimdi ziyaret edilmedikleri adamın hanımının baş ağrılarını tedavi için onu İsviçre lere götürmeğe kalkmışlardı.

Yaa efendi, eskiden böyleydi.

"

Ömer Ağa (meşhur Ömer Ağa) geçenlerde bir hanımla sohbet ediyordu. Hanım, lisan bilmeden Avrupaya gidenlerin çektiği güç lükten yana yakıla bahsederken, Ağa sözünü kesti:

—« Ne güçlüğü allasen? Bizim çuvallar bile Avrupaya gidip gi dip geliyor.»

Hanım, önce şaşırdı, yutkundu, sonra:

«Şey, dedi, iyi ama Ömer Ağa, onlar çuval..»

Ağa acele acele cevap verdi:

—« Farkı yok, farkı yok.. On lar da onlar da.»

Züğürt korkusu

Kaçak seyahat eden züğürtün biri, trenin tenha bir köşesinde otur ken, karşısına yüzü maskeli, eli silâhlı biri dikilir:

— Sökü paraları, çabuk!

— Hahaha! Bende para ne ge zer? Meteliğe kurşun atıyorum.

— Paran yoksa neden öyle kork tun?

— Bizimkisi züğürt korkusu. Biletçi zannettim, trenden atar diye korktum!

Gazete okumayınca

Sağnağa tutulmuş, üstü başı sırsıklam bir adam, kendini güç bela atırmısı bir yere atar. İçeri deki yaşlı adama, arcı:

— Aman ne yağmur, ne yağ mur! Sanki tufan.. der.

— Tufan mı? O da ne?

— Sen tufanı duymadın mı hiç, dayı?

— Nereden duyayım, oğul? Biz gazete okumayız ki!

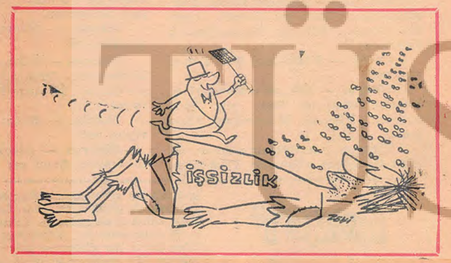

Zübüüüük

Pazartesi günleri çıkar haftalık siyasi mizah gazetesi ✱ Sahibi ve yazı işleri yönetimi: MERAL NESİN ✱ Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sokak No: 12 — İSTANBUL ✱ Telefon: 22 58 04 ✱ Abone: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir. ✱İlân Beş sutun üzerinden her sütünun santimi 15 liradır ✱ Gönderilen yazı ve karikatürler yayımlansın, yayınlanmasın geri verilmez ✱ 50 kuruş, geçmiş sayılar 75 kuruş ✱ İstanbul'da Vatan Gazetecilik ve Matbacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır✱

24 Eylül 1962 ✱ Cilt: 1 Sayı: 34

---

tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

MIGROS
TÜRKTÜR TÜRK KALACAKTIR

Zübük

İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

Partili arkadaş:
Ayağını yorganına, boynunu urganına göre uzat!
AF Partisi T.A.O.

Ne Sağcıyız, ne solcu, futbolcuyuz, futbolcu!

En mühim memleket davasına parmak basıyoruz:

Düşük Kraliçe Süreyya kocasız mı kalacak

Annesi "Kızım seni Opel'e vereyim mi?,, diye sorunca Süreyya "istemem Mamacığım, istemem!,, türküsüyle red cevabını bildirdi..

Lüks (Bilmem nerden, bilmem kim bildiriyor) —

Bilindiği gibi, bahtsız düşük kraliçe zavallı Süreyyanın bir münasip kısmet bulamayışı, yıllardan beri dünya umumî efkârını meşgul eden en mühim mesele olduğu gibi, Türk basınının da en fazla ilgilendiği memleket dâvalarından başlıcasıdır. Zavallı bedbaht ve kısmetsiz Süreyya'nın kısır oluşu da, bu meseleyi ana dâva haline getirmiştir.

Dünya çapında bir Miss. Zübük olan Süreyya'nın evlenme hâdisesi yeni bir safhaya girmiş bulunmaktadır.

Çünkü Türkiyede kurulan Zavallı bahtsız Süreyya'ya Kısmet Bulma Derneği'nin, bir kere de Helvacı Baba'yı veya Hacı Baba Torik'i ziyaret etmesi için düşük kraliçeye yaptığı teklif dünya zübükleri arasında geniş ilgiyle karşılanmıştır. Teklifte, Helvacı Baba'nın veya öbür Baba'ların kısmet açtığının tecrübeyle sabit olduğu ve nümunelerinin de görülebileceği, zavallı talihsiz kraliçeye bildirilmiştir.

Türk basınını ve umumî efkârını bu kadar yakından ilgilendiren bir meseleye gazetemizin bigâne kalmıya cağı şüphesizdir. Her meseleyi yerinde tahkik ile en taze haberleri okurlarına yetiştirmeyi kendisi için bir borç bilen Zübük, en seçme muharririni zavallı bahtsız Süreyya ile röportaj yapmakla vazifelendirmiştir.

Muharririmizin teleksle yazdırdığı ilk haberi takdim ediyoruz:

«Süreyya ile Buluşmamız mümkün olamadı. Ama sıraya girdim, bekliyorum. Evvel Allah muvaffak olacağıma kuvvetle imanım vardır. Düşük Kraliçe ile görüşemeyişimin sebebi, boyunbağım ve fotinbağım olmayışıdır. Boyunbağı ve fotinbağı olmıyanları İstanbul'da Hiltona sokmadıkları gibi, burda da Süreyya'nın yanına sokmuyorlar. Mamafih Süreyyanın yüzünü görmedimse de sesini işittim ve konuşmasını duydum. Asil insanlar, bizim gibi konuşmuyorlar, biribirleriyle

tıpkı operada şarkı söyler gibi konuşuyorlar. Zaten ben bir kere operaya

(Devamı S. 7 Sü. 1 de)

Hariciyede ne var?

Rüştü Sarışın

Gazetelerimizin iç politikadaki sen—ben kavgasına kapılarak dış politika mevzuuna yer ayırmamaları son derecede üzücüdür. Nedense ötedenberi bizim gazetelerimiz, dış politika mevzuunda efkârı umumiyeyi aydınlatmak mesuliyetini mülâlesef müdrik değildir. Tabii gazetelerimizin dış politikaya ilgi duymayışları, muharrirlerin yabancı dil bilmemelerinden ileri gelmektedir. Meselâ bir muharrir «La familya», «La Paloma» «La habendera», «La vabo» «La vazye», «La steks», «La bada», «La zımlık», «La melif» ve «La havle» mecmualarını okumuyorsa ve «La tin» harflerini de bilmiyorsa dış politikada fikir ve söz sahibi olamaz.

Bugün dünyanın durumu çok nazik tir. Yarın, bugünden daha nâzik olacaktır. Durumun nezâketi daha ne kadar sürer? Onun için üç büyükler (Galatasaray, Beşiktaş, Fener değil) bir yuvarlak masa toplantısı yapmalıdır. (Bunu kaçtır yazdık, kimse takmadı. Bu vurdum duymazlığın sonu nereye varır?)

Bana çok kızmış olan Çan Kay Şek, Dö Gol ile bir anlaşma zemini bulmalıdır. Her ikisi için de yumuşak zemin, meselâ kumluk faydalıdır.

Kraliçe Elizabet ile bizim Karabet, elbet bir tedbir olmak üzere Kastro ile anlaşma yoluna gitmelidirler. Kastro, hâlâ kadastro haritalarını vermediği için, Kennedy'ye ne demişti. Tabii hatırlarsınız. Esas çıban başı ise pelâponez veya Polonez köyü mesesidir. Bunun hal yolu ise, yaverini alarak, Ayzenhover'le Adenhaver, bir de bizden Dilâver, meselâ Emirgân'da bir semaver çay içerek anlaşmalıdırlar.

Kristof Kolomb'a gelince, bizden iki asır geride olan Nasır çok ileriye gitmiş bulunmaktadır. (Kaybolacak, haberi yok.) Bütün anlaşma köprülerini yıkarak Nenni ile anlaşamayan Franko da Tito'ya itiraz etmemelidir.

Bu arada şunu da gözden uzak tutmayalım: Manş Denizi ne olacak? Ne olursa olsun, bize ne, diyemeyiz. Çünkü nemelâ zımcılığın zamanı artık geçmiştir. Başımıza ne gelmişse, nemelâzımcılıktan gelmiştir. Nemelâzımcılığı terk edip lâzımcılığa dönmeliyiz. Bizim Cafer, İngiliz Kralının gayri meşru oğlu olduğunu iddia ettikçe elbet Manş denizinden de hak talep edecektir. İngilizler, bizim Cafer'e Manş denizinden iki kova su verseler, ne olur sanki... Ayıp! İngiliz asaletine yakışmıyor.) Cafer ise (hangi Cafer?) bizim Cafer Şah Rıza Pehlevi'nin gösterdiği yolda yürümelidir. Asfalttır, çok memnun kalacaktır.) Nehru geçenler de ne dedi? Biliyor musunuz? Gördünüz mü, bilmiyorsunuz işte! Ben de bilmiyorum, peki şimdi ne olacak?

Görülüyor ki dünyanın durumu hiç de iyi değildir. İbnissuud'un durumu ise yaştır. Yazık değil mi, adam rütbet alıp nevazil olacak. Bâri altı çıplakken yere oturmasa. (Biz bunu çok yazdık ama dinletemedik.)

Bugün dünya iki bloka ayrılmış bulunuyor: Blok blok... Bu gidişin sonu ise büsbütün blok, blok üstün bloktur. Filezof Lock ne demiş, aklınızda mı? İyi öyleyse... Mesele o değil, dış politikada durum çok naziktir.

Merhum Sultan Marsuvan'ın ruhuna fatiha okundu

Dün ekselans Sultan Marsuvan'ın cüfteten vefatının birinci sene—i devriyyesi münasebetiyle, ekselansın cüffeten vefatına sebebiyet verenler tavafından merhumun ruhuna okunmuştur. Ve merhumun ruhunun şâd olması için de, okuyanların bilhassa abdestsiz, namazsız takımından olmalarına çok dikkat edilmiştir.

n Okuyalar arasında, mevlidhan Evliyaçocuğu, Hafız Tasvirülsıfır. Hafız Mümtaz—ı binemaz, Hafız Hamid—i Kabakî, Hafız Zafer—il—Zır de bulunmakta idi.

Ruhuna okunduktan sonra yapılan duayı aynen iktibas ediyoruz :

«Ah Tahsisat—ül—mestûre (Amiin!) velgâyetle keskin ustûre (Amiin!) vel—vatan cephesi, affola cümlesi (Amiin!) Ah hakk—ı huzur vel huzur—u muzur (Amiin!) vel afv—ı umumî (Amiin!) vesser mayetül—hususî ve tomobil hususî (Amiin!) ve sektürül — özel, oooh ne güzel (Amiin) vel teşebbüs—ü şahsî, elaman vel — ada—i Yassî (Amiin!) ve arabat—ul makam, intikam ya ulan intikam (Amiin) vel — ıztırabül — kuyruk vettakım vettakavat (Amiin!) vesselam vessepet (Amin!) Heydi yallah uhruç mahkûmet—il Kayserî (Amiiin!) vel valdet—ül kanun yani anne yasa, heydi hoooop, yallah ya lelli! (Amiin!)

TAŞLAMA

Derdi başka

İran'ın eski kraliçesi Süreyya, Opel'le evlendi, Buik'den ayrıldı, Ford'u beğenmedi... Şevrole'ye bindi... Kadillak'tan indi,

Evlenecek, evlenmiyecek, ayrılacak, darılacak... barışacak... fındık kırdı, fing attı...

Bu sırada İran'da ne oldu? Deprem! Yirmi bin İranlı can verdi.

İran halkı can derdinde, ya İran'ın eski kraliçesi ne derdinde?

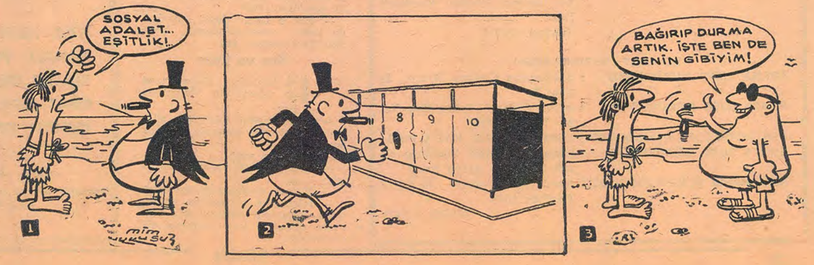

TÜSTAV

10 Kasımda yas tutanlar, 17 Eylülde yas tutanlar

Ben zengin bir adam olsaydım

BEN zengin bir adam olsaydım; bana ne mektuplar, ne davetiyeler gelirdi. Mektupların her satırı «zatı âlinize» ile başlar «beyefendi hazretleri» ile sona ererdi. Davetiyelerin sol alt köşelerine de «en öndeki masa siz büyüğümüze ayrılmıştır» diye notlar yazılırdı. Postacılar her an yolumu bekler lerdi.. Davet edilmiş olduğum yer sazlı — cazlı bir yer ise, davul cular, zurnacılar, şarkıcılar, tutucular, nükteciler etrafımda tak ıla atarlardı. Her gözel benim için çeklilr, her göbek benim için atı lırdı. Ben güldükçe etrafım da gülerdi. Her şey ben olurdum. İpin ucu benim elimde olurdu.

Ben para babası olsaydım, mem leketin en alımlı çalımlı karıları gece gündüz beni sayıklarlardı.

— Seni çok seviyorum!

— Ben sensiz yaşıyamam..

— Sevgilim Ramazan Bey!.

— Sana delice tapıyorum, beni okşamazsan intihar edeceğim.

— Sen her şeyimsin benim..

— Ramazan, ne zaman sevişe cekiz Ramazan.. diye yanıp tutu şurlardı. Her yere destursuz gi rip çıkardım. Benim için yasak ev, yasak bölge düşünülemezdi. Tüm güzeller benim için saçsaça başbaşa gelirlerdi. Tüm kalbler benim için tak tuk atardı. Benim bindiğim vapurların uskurları ters döner, her girdiğim yerdeki uçkurlar lâçka olurdu. Ben ka dınların, kadınlar benim olurdu.

Benim ceplerim dolu olsaydı, her gören beni içten gelen bir ilgiyle selâmlardı. Beni görüp de yerlere kadar eğilmiyen vatandaş bulunmazdı. Çünkü bizler, saygı yı ve sevgiyi her şeyin üzerinde tutan bir ülkedeyizdir. Zaten bi zim böyle iyi hasletlerimiz olma mış olsaydı, iki para etmezdik. Çarşıya pazara çıktığım vakit, bütün esnaf işlerini, güçlerini ba rakıp beni selâmlarlardı. Günay dın yerine, «selâmünaleyküm» derlerdi. Her geçtiğim caddede şapkalar çıkar, keller görünürdü. Yollar sulanır ve temizlenirdi. Piyasa canlanırdı.

Benim kasalarım dolup taşsay dı; sözümün geçtiği yer ayağa kalkardı. Resmi dairelerde «olma dı, yarın gel.. Üç gün sonra bir uğra. Altı ay sonra bir uğrarsan fena olmaz. Yahu, amma adam sın yahu, imzada dedik ya! On gün sonra gel..» lâfları olmazdı. «Senin işini şıp diye yapardık ama, insan biraz halden anlama lı. Bu evrak bedava çıkmazı!» di yerek önümü kesen olmazdı. Ev raklarım kaybolmazdı. İşlerim «Neme lâzımcılar»ın ellerine düş mezdi. Nizamlar, intizamlar bo zulmasa bile, iki para olurdu. 16 kuruşluk pul, kendi yapışır, 12 adet resime ihtiyaç duyulmaz dı. Kafa kâğıdının sözü edilmez di.

Ben tıngır babası olsaydım; bankaların ilgili kişileri ayağıma gelip hal ve hatırımı sorarlardı. Benim etrafımda pervane olur lardı. Yüzüme gülerlerdi. İkramı yelerin çoğu bana çıkardı. Apart man katları bana toslardı. Kur'a numaralarını ben hazırlar; baş kalarına çektirirdim. Herkes ben den yana olurdu.

Ben mangız deposu olsaydım; herkes arkımdan şunları söyler di:

— Yooo, Ramazan bey namus lu ve iffetli adamdır.

— Beyefendi bir dehâdır.

— Sekiz üniversiteyi bir soluk ta bitirmiştir.

— Memleket ayakta duruyorsa, Ramazan beyin yüzü suyu hür metine duruyordur.

— Başvekil yapmışlar, kabul et memiş..

— On altı yabancı dili bülbül gibi konuşuyormuş.

— Ramazan bey hükümete pa ra yardımında bulunuyormuş.

— Beyefendi ahlâk timsalidir.

— Yaşasın Ramazan Beyefendi.

Ben para içinde yüzmüş olsay dım; bana hiç kimse yan baka mazdı. Bana kimse madik ata mazdı. Beni kimse kazıklıyamaz dı. Bana yan bakana, yan çakar dım. Dik bakana sarma takar dım.

Ben yüklü bir adam olsaydım; otomobillerim olurdu. Villalarım olurdu. Hayalyetim olurdu; uşak larım, yamaklarım, ırgatlarım, dalkavuklarım, yağcılarım olurdu. Ahbaplarım, âşinalarım, dostla rım, tanıdıklarım olurdu.

Ben varlıklı olsaydım; her sö züm hikmet, her lâfım kitaplara geçerdi. Hep ben bilir, ben konu şurdum. Felsefeci kesilir, edebi yatçı olur, fizikçi, kimyacı bil mem neci gözükürdüm. Herşey bende başlar; bende biterdi. Be nim her şeyim renkli ve tatlı görünürdü. Çarpık bacaklı, sivri burunlu, şaşı gözlü kızım, herke se dünya güzeli görünürdü. Hele mankafa, aptal, salak oğlum, akıl timsali olurdu.

Benim ceplerim para ile dolup taşsaydı; nezle oluşum büyük bir olay olurdu memlekette. Her kes meraklanır, herkes dertlenir di. Ord. Profesörler, Ford. profe sörler birbirlerine girerlerdi. Tüm ulemat tıp peşime düşerlerdi. En kıymetli, en hamiyetli tıp otori teleri geçe gündüz başucumda nöbet tutarlardı. Bütün üniversi te klinikleri bir bir kapanır, özel klinikler açılırdı. Avrupa'dan uçak dolusu ilâçlar getirilirdi. Geçmiş olsun telgrafları yağardı. Odam ziyaretçilerimle dolup taşardı. Bü tün gözler gözlerimin tâ içerisi ne dikilirdi. Benî görebilmek için, karılarım kuyruğa girerlerdi. O dam en kıymetli çiçeklerle süslenirdi. Doktorlar etrafımda takla atarlardı.

Ben zengin olsaydım; benî gö mecek mezarlık bulamazlardı. Memleketin en maruf, en tanın mış hafızları, imamları, ıskatçı ları cenazeme iştirak edip, dur madan dua ederlerdi. Cenaze tö renim muhteşem olurdu. Tabu tum eller üzerinde taşınırdı. Ga zeteler ölüm ilânlariyle dolardı. Ölüm ilânım (Edirnenin kalayci larından Kara Ahmet'in oğlu, sırmatacı Emin ölmüştür) yerine «İstanbul eşrafından merhum Hasan Hüseyin Efendinin torunu, Palamut tüccarlarından merhum Hacı Hamza'nın oğlu, takunya fabrikatörlerinden Kavalalı Bayra man ağabeyi, armatör, direktör, özel sektör Kaptızâde Hilmi'nin dayısı, tüccar, sanayici, ithalâtçı Murat Beyin damadı, yurdunu zun en muteber hayırperverlerin den Tüccar Ramazan Beyefendi, dün gece fazla su içmekten irti hali dâri beka eylemiştir» diye yazılırdı. Mezarımı mermerden oyup, beni büyük bir törenle şe hitliğe gömerlerdi.

Şakir BALKI

ŞAKiR BALKI

REKLÂMLAR iÇiN EN iYi VASITA
GAZETE VE DERGiLERDiR.

GAZETE VE DERGiLER iÇiN DE
EN GÜVENiLiR ARACI
BASIN iLÂN KURUMU'dur.

İSTANBUL GENEL MÜDÜRLÜK : Türkocağı Caddesi No. 1 Kat 3 Telefon: 224384 — 85
İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : Türkocağı Caddesi No. 1 Kat 3
ANKARA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : Ulus İşhanı «E» bloku No. 41 Kat 2 Telefon: 105817 — 105787
İZMİR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : İkinci Kordon Mimar Kemalettin Caddesi Küçük Kardiçali Han Telefon: 23911

TELGRAF: BASINKURUMU
ADANA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : Abidinpaşa Caddesi Remo İş hanı 46
BURSA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : İnönü Caddesi Aysan Han No. 20 Telefon: 2552
ESKİŞEHİR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : PORSUK İŞHANI KAT 2 No. 1
KONYA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : İstanbul Caddesi Yusufağa Sokak Terzioğlu pasajı No. 1
ZONGULDAK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ: Amele birliği pasajı No. 15/16 Telefon: 2038

(BASIN 14347)

İdrar yarışması

Birbirini sevmiyen bir avukatla bir operatör, bir davette karşılaşırlar. Ter biye icabı, selâmlaşırlar ve konuşurlar:

— Nasılsınız, sayın doktor? Hastalarınız hâlâ birbiri ardı sıra ölüyorlar mı?

— Pek o kadar değil, herhal de sizin savunduğunuz, idam mahkûmlarından az!

Kar ve karı

İki tanıdık, çantaları el de, istasyonda karşılaşırlar:

— O, meraba! Görüntüye göre Uludağ'a, kayak yapmağa gidiyor sun?

— Öyle. Ya sen?

— Ben de İstanbul'a gidiyorum.

— Karını almamışsın beraber?

— İstanbul'a gidiyorum, dedim sana, anlamıyor musun? Sen Uludağ'a giderken karı beraber mi götürürsün?

Bir işkembeci ve Ahmet Rasim

Bir yıl kadar oluyor, Beyoğlunda, Parmakkapıda «temiz» bir işkembeci dükkânı açıldı. Şirdandan, tuzlamadan tu tun, çorbanın çeşitlerine, kokoreç, baş, pilâv ve zerdeye ka dar ne ararsanız var. Ve duvarlarında nakkaşlar tarafından yapılmış tablolar, bir de şu dörtlük:

Kana kuvvet, göze fer, batna cilâdır çorba
İlleti cü'a devâ, mahzı gıdâdır çorba
Âlemin sevgilisi dense sezâdır çorba
Agnıyaya dost, muhibbi fıkaradır çorba.

Levhanın altında «Ahmet Rasim» imzasını görünce, ge çen akşam çorbamın kaşığı havada kaldı. Sanki levhanın içinden dirilmiş, kelebek gözlüklerinin üzerinden, üstat bana bakıyor ve o haliyle:

— İşte böyle, diyordu, siz unuttunuz amma, biz bura larda yine mihmânız.

Otuz yıl oluyor. Onu Eylülün şu günlerinde, altmış beş yaşında kaybetmiştik. Basın dünyamızda yarım asra yakın, yalnız kalemi ile yaşamış, temiz kalmış bu değerli varlığa «Şeyhülî muharririn» ünvanını vermiştik. Amma bu yerinde ve kadir, kıymet bilir davranışın sonunu getiremiyoruz bir türlü. Adının anılması gerektiği zamanları unutuyoruz.

Fikret Adil (Sonhavadis)

YALANCI!..

YÜZBAŞI, gelen er mektuplarını gözden geçirir yordu. İçlerinden bir tanesi, erlerden birine, anasının, babasının, kardeşlerinin ve karısının bir otomobil kazasına ölüdüklerini bildirmekte idi. Çavuş şu çağırdı,

— Bak, dedi; Mehmedin anası, babası, kardeşleri ve karısı, bir otomobil kazasında ölmüşler. Bu nu, Mehmede usturubu ile anlatmek lâzım. Yani damdan düşer gibi söylememeli. Bu işi sana ve riyorum.

Çavuş, «Başüstüne komutanım» diye selâmı çaktı ve uzaklaştı.

Bölüğe gelince, içtima emrini verdi. Bütün bölük toplandıktan sonra, erlere:

— İçinizde anası, babası, kardeşleri ve karısı bir otomobil kazasında ölmüş olanlar, birer adım ileri çıksın! dedi.

Kimse kıpırdamayınca, Mehmede bağırdı:

— Beri gel Mehmet! Üstlerine yalan söylersin ha! Üç gün ka tıkaz hapiste! Doğru hapishane ye! Marş marş!

Bile, bile..

Salamonun otomabili çalınmıştı.

Manifatura cı Yasef, bir gün koşa koşa, Salamona geldi.

— Senin otomobili çalanı bul dum! dedi. Onu Avramaçinin da madı kullanıyor.

— Biliyorum.

— Biliyorsun da neden yeriye almıyorsun?

— Bekliyorum, lâstiklerini yeni lesin kerata!..

Ya Mişon'un Portföyü

Bir gün Mişon eğlenmek için bir bara gider. Ora da rastladığı kadınlardan birini yanına çağırır. Her ikisi bir müddet için sohbet ettikten sonra Bezirgan ikinin tesiriyle aşka gelen kadına,

— Ayda yuzelim, upsana bana! derler.

Kadın bu teklifi kabul ederek Mişonu öpmeğe hazırlanırken a dam telâşlanır:

— Durf Kufaklarımı tut da oy le up!

Kadın Mişon'un dediğini yapar. Fakat Bezirgân bundan sonra bir kaç defa, yine aynı şekilde, yani evvelâ kulaklarını tutturup sonra yanağından öptürtmek için is rar edince kadın,

— Kendini öptürüyorsun, bunu anladım; fakat kulaklarımı nicin tutturuyorsun?

Diye sorunca, Bezirgân,

— Yeçenlerde uğursuz uğlu u ğursuz bir karı bana üperken ce bimden parföyü yorutmuş da Senin de bana üperken ellerini yozum vorsun!... diye cevap verir.

SALiH TOZAN

Efendim, ünlü ve sarhoş aktörü müş Salih Tozan yeni tanıştığı bi risiyle içiyormuş. Ama adamın rakı içişi tuhafına gitmiş. Bir yu dum içiyor, bir de yüzünü buruş turuyormuş. Salih bir dayanmış, iki dayanmış, sonunda «Yahu» demiş «Sen şu içkiyi gönül rızasıyle mi içiyorsun yoksa hükümet zo ruyla mı?».

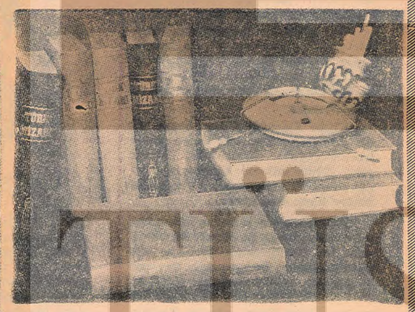

Ünlü Türk Mizahçılarının en güzel beş kitabını nefis bir cilt içinde sunuyoruz:

Türk mizahı

AZİZ NESİN'DEN: Mahmut ile Nigâr
ADNAN VELİ'den: Seçim Konuşmaları
BÜLENT ORAN'dan: Üç bacaklı kedi
RIFAT ILGAZ'dan: Radarın Anahtarı
ORHAN KEMAL'den: Bâbil Kulesi

450 Sayfa. Nefis cilt, Fiyatı: 10 lira
Ödemeli olarak gönderilir: Karikatür Yayınevi, Nuruosmaniye Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

- 33 -

— Tövbe olmaz muallim bey, sonra hoca emmim beni, muallimi ayakyoluna götürmedin, diye sopadan geçirir. İşte ayakyolu şurada. İhı geldik. Bir muallim beyi mize de helâyı gösteremezsek bize ayıp..

Bana öyle geldi ki, belki bir saat yol aldık. Hakikat te olsa olsa üç — dört dakikaydı ama çok sıkıştığım için bana çok uzamış geliyordu. En nihayet,

— İşte buyur muallim Bey! deyip, elime de lüks lâmbasını vererek beni bir yere soktu.. Helâ helâ diye rek hâli arazide döne dolaşa aradığımız yer kırın ortasında, üstü açık, üç yanı çalı ve çitle çevrili, önü çu valla kapanmış, çok piş kokulu bir çukurdu.

Ben oradan çıktığım zaman, delikanlıyı da ortalarda göremediğim için, dalgalı arazide, bir elimde valiz, bir elimde lüks lâmbasıyle kalakaldım. Bağırsam, ne di yip bağıracağım? Lüks lâmbasını salıyarak ya Allah de yip yürümiye başladım. Uzun zaman yürüdükten sonra köpekler havlamıya başladı. Seslerin yaklaşmasından köpeklerin üstüme geldiklerini anladım. Ne yapacağımı şaşırıp koşmağa başladığım sırada karanlıktan bir ses,

— Muallim Bey, o yana değil, ters gidiyorsun! dedi.

Delikanlının sesini tanımıştım. Koşup elimden lâmbayı aldı, köpekleri kovup önüme düştü.

— Çabuk çıktınız Muallim Bey, dedi.

Hay Allah, amma da çattık!...

— Sen neredeydin? dedim.

— Siz ayakyolundaykene, ben de dışarda hâcetimi gördüm... dedi.

— O ayakyolunu, yeni belediye reisi yaptırdı. Yeni belediye reisimiz, sizden iyi olmasın, çok iyi bir adamdır ve de çalışkandır gayet ve de benim amcam olur... dedi.

Kahvenin önüne geldik. Lüks lâmbasıyla aydınlanan kahvenin önü kalabalıktı. Hemen etrafımı aldılar. Ben aralarından sıyrılıp yola çıktım. Baktım ki otobüs moto büs yok.

— Aman... Otobüs!... diye bağırmaya başladım:

— Otobüs gittiji... Hanj oldu gideli... dediler.

— Eyvah, ben de gidecektim, burda kaldım... deyince, bir adam,

— Yok siz burda inecektiniz, kalacağınız yer burada... dedikten sonra elini uzatıp,

— Bendeniz belediye reisi Reşat muallim Bey! de di. İster istemez, uzattığı elini sıktım.

— Hadi buyurun, gidelim! dedi.

Beni bir faytona bindirdiler, yanıma da belediye reisi oturdu.

— İnşallah kasabamızdan memnun kalacaksınız... dedi.

Yolda giderken de anlatmaya başladı:

— Kasabamız şosaya arabayla bir çeyrek çeker. Müdür Bey de sizi karşılamaya çıkacaktı ya otobüsünüz geç kaldığından vaktini bilemediği için gelemedi. Müdürü müz çok bir iyi adam. Günlerdir zatıâlinizin yolunu bekliyorduk. Telgrafınızı alınca pek çok sevindik. Hemen karşılamaya yola çıktık. Öğlenden beri bekliyorduk. Otobüsünüz geç geldi.

Hiç cevap vermiyor, hafiften gülüyordum. Kasabaya girdik. Bir evin önünde arsba durdu.

— Buyurun! dedi.

Arabadan indik, eve girdik.

— Bizim buranın otelleri pek iyi olmadığından sizi şimdilik bizim fakirhanede mişafir edeceğiz. Kusurumuza bakmayın! dedi.

— Estağfurullâh... dedim.

— Odanız hazır. Yorgunsunuzdur, isterseniz yatınız dedi.

— Allah rahatlık versin... deyip bana hazırladıkları odaya girdim.

⁂

Paşazade Ferit Bey tam sözünün birasına gelmişti ki, başımın üstünden birisi atlayıp kaçmaya başladı. Ferit Bey, ne oluyor diye davranmaya kalmadan birisi daha başımdan atladı. Bu ikincisi, cüppesinin eteklerini topla yarak önden kaçanı kovalayan cezaevinin imamıydı. Koşan imamın önce sarığı çözülmüş, sonra da fesi de, sarığı da başından uçumuştu. İmam efendinin önünden kaçan da Ayıboğan Arif'ti. İmam efendi cezaevi avlusunda cüppesinin eteklerini savurarak hem kovalıyor, hem de:

— Tutun namussuzu! Yakalayın alçağı! diye bağırıyordu.

Ayıboğan Arif koğuşlara dalmıştı bile. İmam efendinin ise cezaevinde dolaması memnu idi. İmam efendi zorlukla zaptolunabilmiş, gardiyanlar tarafından alınıp idareye götürülmüştü. Biraz sonra da gardiyanlar, Ayıboğan Arif'i alıp idareye götürdüler ve gece Arif geriye dönmedi. Birkaç gün mahkûmlar meraktan patladılar. Çünkü imamın niçin kızıp Ayıboğan'ı kovalamış olduğunu öğrenememişlerdi. İmam efendi Camiye de gelmez olmuştu. Bu olaydan dört gün sonra, öğle namazına gelince, imam efendinin ağzından dinleyerek işin ne olduğunu anladılar.

İmam şöyle anlatıyordu:

— Ben bu hergel, affedersiniz, hidayete erişti zannetmeyiniz. Her ikindi namazında gelir, elimi öper «Hoca Efendi, ben namaz sûrelerini bilmiyorum, türkçe dua etsem namazda olur mu?» diye sorardı. Ben de ona «bir yandan namaz sûrelerini ezberlemeğe çalış, o zamana kadar da türkçe dua et! Allah kabul eder.» demiştim. Hattâ bir de namaz hocası kitabı verdim alçağa. Her namazda, cemaatın ilk sırasında, tam benim arkamda dururdu. Ben onu, bana olan bağlılığından, yakınımda bulunsun diye arkamda durur sanırdım. Halbuki o kınzırın maksadı başka imiş.

O gün de namaza durduk. O da her zamanki gibi yine arkamda. Secdeye vardık. Affedersiniz, bacaklarımın arasında bir şey hissettim. Allah Allah... Bu ne ola? Hababam, oramı buramı karıştırmakta... Başbayağı bir el... Aklım bacaklarımın arasına gitti, namaz fâsid olacak. Secdeden kalktık, tekrar secdeye varışımda yine el bacakların arasına daldı, karıştırır ha karıştırır, karıştırır ha karıştırır... Tövbe yarabbi!.. Acaba zihnime şeytan mı girdi de bana öyle geliyor diye düşünüyorum ama, öylesi değil... Her secdeye kapanmamda, el arkamdan uzanıp, oramı buramı didiklıyor. Bir şey değil, namaz fâsid olacak. Dönüp baksam, ya cemaatten biri görürse... En sonunda, yine secdede iken öyle bir halt etti ki, secdeden kalkmadan şöyle başımı dönüp baktım ki, Ayıboğan Arif namussuzu değil mi? Elini daldırmış altıma, aranır durur. Selâm verip namazı kesmemle.

— Ulan nedir? diye üstüne yürüdüm. Kaçtı alçak. Kaçınca anladım ki maksadı kötü... Cemaatin üstünden atlıyarak koştum ya, ne fayda, girdi koğuşa...

İşin içyüzü o gün öğrenildi. Ayıboğan Arif'i hamama götürüp basmışlar sopayı.

— Ulan utanmaz, bu nasıl rezillik!... Hoca Efendi'nin, yaşlı adamın... Hem de namazda!... Ulan bu hangi kitapta yazılı...

(Arkası var)

DÜŞÜK KRALİÇE SÜREYYA

(Baştarafı 1. sayfada)

gitmiştim, Operada oynıyanlar hiç bi zim gibi günlük kelimelerle konuşmuyorlar, hep yüksek seviyede kelimelerle haykırıyorlardı.

Süreyya'nın angaje bulunmadığı bir gün, annesiyle olan çok acıklı konuşmalarını bulundukları otelin su bo rusuna tırmanarak, odanın açık pencresi altından dinledim. Anneyle kızın konuşmaları, tıpkı operada olduğu gibi, yüksek seviyede haykırmalıydı. Annesinin dili biraz Almancaya, Süreyya'nın dili de biraz Farsçaya çalıyordu. Aralarında geçen konuşmayı olduğum gibi not ettiğimden aynen bildiriyorum.

Annesi — Kızım seni Opel'e vereyim mi?

Süreyya — İstemem Mamacığım. iiiiistemem! Onun adı Ooopel, verir ele paapel... İstemem Mamacığım, iiistemem!

Annesi — Kızım seni Buik'e vereyim mi?

Süreyya — İstemem Mamacığım, istemem. Onun adı Buik, gelir bana komik... İstemem Mamacığım, iiiiistemem!

Süreyyanın muhterem maması, iki gözü iki çeşme ağlıyarak, Ford, Fiat, Peju, Şavrole, Kadillak, Şitroen gibi bütün otomobil markalarını saydığı halde Süreyya:

— İstemem Mamacığım! diyor, başka demiyordu.

Bunun üzerine Maması, Süreyya ya dünyanın tanınmış adamlarının isimlerini saymağa başladı:

Maması — Kızım seni Pala'ya vereyim mi?

Süreyya — İstemem Mamacığım, iiiistemem! Onun adı Gümüş, tüyleri dökülmüş... İiiistemem Mamacığım, iiiste mem!

Maması — Kızım seni Osmana vereyim mi?

Süreyya — İstemem Mamacığım, iiiistemem... Onun adı Osman, Kuyruksuz bir arslan... İstemem Mamacığım, iiiistemem!

Maması — Kızım seni Gökay'a vereyim mi?

Süreyya — İstemem Mamacığım, iiiistemem... Onun adı Fahri, Çekilmiyor kahrı... İstemem Mamacığım iiiste mem!

Maması — Kızım seni İsmete vereyim mi?

Süreyya — İstemem Mamacığım, iiiistemem, Onun adı İsmet, olmaz bana kısmet... İstemem mamacığım iiiste mem!

Maması çok kızdığı için perdeyi yırtarak bağırdı:

— Sürtük seni ben kimlere vereyim?

Çok dramatik bir sahneydi, zavallı bahtsız düşük kraliçenin gözlerinden inci gibi yaşlar dökülüp ziyan oluyordu.

Bu, ne anlaşılmaz bir dünyadır: Benim sevgilim ağladığı zaman gözlerinden nohut gibi yaşlar dökülür, halbuki Süreyya'nın gözlerinden inci gibi yaşlar dökülüyordu. Gözünden inci döken, kim bilir başka yerinden ne döker? Derin felsefelere dalmıştım ki, Maması birden mezo soprano üzerine haykırdı:

— Kızım, seni Zübüğe vereyim mi?

Süreyya'nın gözleri parladı. Sevinçten ellerini çırparak zıp zıp zıpladı. Sonra, gözlerini fincan gibi açarak şarkıya başladı:

— İiiisterim Mamacığım, iiisterim! Onun adı Zübük, alır bana yüzük... Oh ne güzel tüzük! İsterim Mamacığım iiiste rim!

Sevinç gözyaşlarıyle Süreyya ile Maması kucaklaştılar. Ben de yağmur borusundan kayarak aşağı inerken, paçam yukarıda, bir çiviye takıldığından, yırtılan pantalonum, Süreyya'nın penceresinde bayrak gibi asılı kaldı. Ben de strip tiz bir vaziyette aşağı indim.

Henüz 38 inci baharını idrak etmiş, bir kerecik bile dünya evine girememiş, kira evlerinde ömrünü geçirmiş bir genç kızım. Kendim fakirsem de gönlüm zengindir. Gayetle kültürlü bir kızımdır. Yabancı dil bilmezsem de, anlatmasını bilen olursa her dilden ve halden anlarım. Her türlü ev işi ve el işi bilirim. Şimdilik 41 kilo geliyorsam da, komşular koca ekmeği yersen şişersin, diyorlar. Yuva kuracağım erkek, ayda üç bin lira kazançlı bir ahlâk sahibi olsun yeter. Talip olanları pazardan başka her gün saat 15—18 arası Florya'daki Muhabbet Pâlâjında bekliyorum. Müstakbel eşimin beni tanıyabilmesi için eflâtun bikini giyeceğim ve sulara yüzüstü yatıp kitap okurmuş gibi yaparak bacaklarımı sallayacağım.

⁂

Üçüncü zevcimden bir haftadan beridir ki maalesef dul kalmış bulunmak lâzımdır. Allah hiçbir kulunu gördüğünden geri koymasın. Bunun ne kadar bir zor olduğunu anladım. Hayatta bir pederim ve bir valdemden daha başka ne pederim, ne de valdem vardır. Bütün emelim ve gayem, merhum kocamın zamanında olduğu gibi, hiç bir yabancı yardımına muhtaç olmadan mesut olmaktır. Zavallı bir dulu memnun ve mesut etmek ve onun kırık kalbini tamir edecek sevap kazanmak istiyorsanız, mektupla vakit kaybetmemek için hemen telefon etmenizi insaniyetlik namına rica ederim. Bir telefon kâfidir: 881881

⁂

Yaşım 31, boy 1,83, kilom 72, esmer, yeşil gözlü, geniş omuzlu her genç kızın rüyalarına girmekten hiç bir işe girememiş bir gencim. Babamdan iki apartmanı miras kaldı. Kiralar hariç, aylık gelirim 7—8 bin lira arasındadır. Hayatta kendimden başka hiç kimsem yok. Sporu, dansı severim. Kumar, içki gibi kötü alışkanlıklarım yoktur. Evlenmek istediğim bayanda yaş, güzellik çirkinlik, ırk, kızlık, dulluk vesaire mevzuu bahis değildir; yeter ki şık giyinsin.

Teklifim gayet ciddidir. Benim le mesut yuva kurmak isteyen müstakbel eşimi hergün saat 16—18 arasında Taksim otobüs durağında bekliyeceğim. Gelen bayanların müstakbel eşliğime talip olduklarını anlayabilmem için, çok şık ve zarif beyaz iskarpin giymelerini rica olunur.

DİKKAT: Bayanlar, size yakışan en şık ve zarif beyaz iskarpinler mağazamızda bulunur: Ferazet Kundura Mağazası.

⁂

Yaşım 39. Boyum 1,69. Kilom 59 Ayakkabı numaram 39, yaka numaram 49. Mektepteki numaram 99. Evimin numarası 109. Elektrik saatimin numarası 909, havagazı saatimin numarası 999. Terkos saatimin numarası 79. 1919 yılı doğuzuncu ayının saat 9 unda dünya ya gelmişim. Hayatta en çok sevdiğim şey dokuzdur. Bu yüzden 9 aydır tedavi altında tutuluyorum.

Evlenmek istediğim bayanın 19, 29 39, 49, 59 veya 69 yaşında olması ve vücut ölçülerinin 9 la bitmesi şarttır. Benimle mesut yuva kurmak isteyenlerin her ayın 9 uncu günü saat 9 la 19 arası Akıl hastalıkları hastanesi 9 uncu koğuşunda, 9 uncu yataktta 99 numaralı Bay diye 9 kere aramaları rica olunur.

YARIŞMA Yazıları

Kacın canavalar geliyor

YERİMDEN bir fırladım ve tam kaleye girmek üzere olan topa hamle yapan kaleciler gibi, havada uç tum. Masanın üzerinde, kendi halinde duran vazoyu, eline geçi ren bizim oğlanı tutacak ve onu kurtaracağım. Havada onun için uçuyorum. Evet uçtum ve yaka ladım. Ama ne bizim oğlanı, ne de vazoyu yakalayabildim. Biraz yavaş uçmuş olacağım ki, ancak masayı yakalayabildim. Tam bu arada oğlan, vazoyu şöyle bir ha vaya kaldırdı ve bıraktı Üzgün bakışlarımı arasında yere inen vazodan geriye kalanlar artık işe yaramaz parçalardı Ne yapalım? Hiç olmazsa masayı kurtardım ya!.. Vazonun çıkardığı acıklı sesler içerden duyulmuş olacak, hanım feryadı bastı:

— Ayol, baksana kıriyor gali ba...

— Galiba değil hanım, kırdı, kırdı

— Tuh, gözün kör olmasın emi? Yine mi kırdı? Ayol sen de çocuklara biraz göz kulak olsa na...

— Vallahi hanım, göz kulak de ğil, kuş olsam, yine faydası yok..

Vazonun parçalarını topladık. Fakat bana biraz eksik toplamı şız gibi geldi. Sahiden de biraz sonra eksikliği yıice farkettik. Oğlumu sağ salim yerine oturt maya henüz vakit bulmuştum ki, kulağımın dibinde kopan şan gırtı ile kendimi havada uçuyor buldum Kaç para eder, yine ge ciktim. Bizim kız, eline geçirdi ği vazonun dibini çoktan fırla tıp, kapının buzlu camını yok etmişti bile!.. Derken hanımın sesi

— Talip, yine ne oluyor?..

— Kapıya bak, kapıya!.

— Hiii kapıyı mı kırdı?

— Yok valu baksana kapının camını kırdı

— Öyle mi? Aman neyse, kapı yı kırdı zannettim...

Hani onun bu zannetmesi, pek de acaip savılmaz Bunlar çocuk değil, canavar efendim.

Kızımın elinden tutup, sedire oturttum Uslu uslu durması için de iyi bir zileit verdim Benim bağırıp cağırmalarımı can kulağı ile izledi Belli, bu kız adam ola cak Hiç olmazsa dinlemesini bi liyor Bu arada kulağıma bir tı kırtı geliyor ama, pek aldırım yorum Kimbilir kimin tıkırtısı? Derken eğlecimi şöyle bir etrafa gezdiriveyim dedim sondağım man zara beni deli etmeye yetti. Oğ lum, eline telefonun kulaklığını almış, sebepsiz ucu dışarıya çık mış, bir civisini çakıyor Kulaklı ğı elinden nasıl aldığımı bileme dim

— Ulan biraz uslu dur be!.

Ben ne yapıyorum der gibi su ratıma baktı

Çaaaa, rt! Caaa rt! Bu ne be? Hızla dönüp bakındım, birşey değil efendim Kızımı annesinin kağıttan yapılmış elbise örneklerini başka biçime sokuyor Pek becerikli olacak Kağıtları hava ya kaldırıp inceledim Ooo.. Şu şekle bak yahu!? Yepyeni bir el bise modeli çizmiş! Ayol bu kız harika çocuklardan vallahi..

İkisini birden alıp, odanın birisi ne çekildim. Karşılıklı otururturup, oynasınlar diye, önlerine bir sü rü ıvır zıvır koydum. Fakat bu ıvır zıvırlar onlara artık pek il ginç gelmiyor olacak ki, pencere nin kenarında kendi halinde du rup duran çiçeğe ikide bir saldı rıyorlar. Bir zaman onların bu saldırışlarına engel olmaya çalış tım. İlâki yaprak koparacaklar mış.. Baş edemeyince, ikisine de birer yaprak vermek zorunda kal dım. Fakat ne yaptılarsa yaptı lar, yaprakları çabuk bitirdiler. Yediler galiba!. İkişer yaprak daha kopardım. Biraz sonra onlar da bitti.

Bunun üzerine beser yaprak payladıştırdım. Beş yaprağın İâfı mı olur? Bir tarafta da kendi lerini yaprak koparmak beğeni sinden yoksun bıraktığım için, kızarıp bozarıyorlar. Hadi alın, siz koparın dedim. Saksıyı koy dum önlerine Çok geçmeden oğ lanın sesi göklere çıktı. Meğer kızın elindeki yaprıaklar, oğlanın yapraklarından daha büyük ve daha fazlaymış Neyse ikisinin yapraklarını eşit yaptım Ama bu çocuklar devmak bilmiyor ki.. Daha çok koparalım istiyorlar. Başladım çiçeği bir sana, bir ona diye paylaştırmaya. Sonun da yaprak bitti İşte felâketin büyüğü o zaman başgösterdi

Yaprak ta yaprak, diye tepin mekten ölecekler. Öfke ile tuttu ğum gibi çiçeği, kökü ile birlik te çektim çıkardım. Sonra onu ikiye böldüm. Birini ona, birini ötekine verdim. Susar gibi oldu lar. Ortalık topraktan geçilmi yor. Bir zaman küme küme du ran toprağı, sağa sola dağıtmak için ellerinden geleni ardlarına koymadılar. Çok geçmeden, bu iş de bitti. Artık daha fazla bir zarara sebebiyet vermesinler diye, oğlanı dışarıya, annesinin ya nına verdim. Kızı da aldım yanı ma oturttum. Eh biraz rahatla dık galiba.. Elimde gazete, oku yorum. Bir aralık hanım, kapı dan kafasını uzatmış sordu:

— Talip, ayol kız nerede?.

Sessizce yan tarafımı işaret et tim. Yanı yanımda oturuyor de mek istiyorum.

— Ayol sen benimle alay mı ediyorsun?.

Şaşkın hanıma baktım, sonra dönüp kıza baktım. Anaa.!. Kı zın yerinde yeller esiyor. Bera berce sofaya fırladık, etrafa ba kındık. Sokak kapısı açık duru yor Hah, dedim, herhalde kerata sokağa kaçmış olacak. Kapıya doğru seğirttim Eşiğe gelince, nasıl kazık gibi kalakaldığımı sor mayın rica ederim!. Zaten sinir lerim bozuk.. Efendim, gördüğüm şey, iç acıcı olmaktan bir hay li uzaktı.. Bizim kız, masa irili ginde bir köpeğin boynuna sarıl mış, onunla sohbet etmekteydi. Bir taraftan da, bana, onun ne kadar güzel ve ne kadar büyük bir kedi olduğunu anlatmaya ça lışıyordu.

Kızım, bırak onu gel bura yal...

Hiç aldırdığı yok. Köpeğin bir kulağını yakalamış uzatıyor da uzatıyor. Beni bir korku bastı. Köpek bu, belli mi olur?. Cesare timi toplıyabilsem, yaklaşıp kızı kurtaracağım. ama yok.. Derken, kız köpeğin kulağını bıraktı. Bu sefer kuyruğunu çekiştiriyor. Al dı onu getirdi köpeğin ağzına soktu. Bir taraftan da,

— Hadi, kocaman kedi, yesene! diyor.

Biraz sonra baktı ki yediremi yecek, kendisi ısırdı mı köpeğin kuyruğunu.. Köpek de bir hırla ma ama, eh!. Aklımız başımız dan gidiyor. Kız köpekteki öfke nin farkında değil, daha yeterini yapmakla meşgul. Bu sefer de ellerini hayvanın dişlerinde dolaş tırmaya başladı. Beyazlığı hoşu na gitmiş olmalı, bir bir yoklu yor. Belki de kaç tane olduğunu sayacak aklı sıra.. Derken efen dim, bizim kız hayvanın dilini yakaladığı gibi, dışarıya çıkar maz mı?. Hiii.. ay bayılacağım.. Birden nasıl oldu farkedemedim, yerimden fırladığım gibi, kızı ya kalayıp çektim. Köpek de bera ber geldi. Gelir zahiri. Bizimkisi iki eliyle birden hayvanın kulağı na yapışmış bırakmıyor ki..

— Kız, bırak, şimdi paralıya cak; diyorum sözümü dinleniyor. Hep birlikte evin içine girdik. Sofada dört dönüyorum. Neyse ki Allahtan olacak, köpek kulakları nı bir silkinişte kurtarıp, arkası na bakmadan koşa koşa gitti. Böylece kızı köpeğin elinden kur tardık Allaha şükür. Belki de kö peği kızın elinden kurtardık.

Bir zaman limon kolanyası ile, elimizi yüzümüzü oğuşturup, yürek çarpıntılarımızı gidermeye çalıştık. Neyse bu vartayı da ucuz atlattık sayılır. Sonra birden aklı ma bizim oğlan geldi.

— Hanım, oğlanı ne yaptın?.

— Bilmem, bahçede oynuyor du.

— Aaaa.. amma geniş yürekli sin yahu..

Arka tarafa doğru yürüyüp, bahçe kapısına geldim. Görünür de kimse yok.

— Oğlum, nerdesin?.

Karşılık olarak tepemde bir tıkırdama duydum. Kafamı yuka rı kaldırdım. Aman Allah!. O ne o? Oğlum tepemde ağacın bir da lına asılmış, büyük bir ustalıkla akrobasi hareketleri yapıyor. Eli bir kurtulsa kafası patlıyacak. Geriye çekilip aşağı insin diye, yapmadığım kalmıyor. Sonunda olan oldu. Ellerini de bırakmak ve öylece gösteriye devam etmek heyesine kapılan oğlum.. henüz havada durmasını beceremediğin den, yere düştü uçtu. Yüz met reciler gibi ben de birlikte uç tum. Havada birbirimizle karşı laştık. Sonra beraberce indik ye re. Yerde bir zaman ahlayıp, of ladım Bu çocuklar beni bir gün yürek çarpıntısından öldürecek ler. Ondan sonra da rahata ere cekler. Derken bizim hanım bah çe kapısından gözüktü:

— Talili..pl.

— Efendim hanım?

— Aaaa.. e, aşkolsun vallahi!.

— Ne var yahu?.

— Ayol burada oturmuş keyif mi çatıyorsun? Allahaşkına gel, şu kızına birşey söyle.. Vallahi takatım kalmadı!

Yerimden fırlayıp, içeri girdim. Kızım tutturmuş, elimdeki tığı, ille prize sokacağım diyor. Karşı ma alıp, tam on beş dakika onu bu işden vazgeçirmek için dil döktüm. Para etmedi. Kızım, ölür sün diyorum, omuzunu silkiyor. Tek o, tığı prize soksunmuş da, varsın ölürse ölsünmüş!. Lâf din letemedik. Bunun üzerine dışarı koşup sigortaları yerinden söktü çıkardım, geldim içeri;

— Hadi, dedim, şimdi sok da hevesini al.

Çocuğun akıllısı olur ama, bu kadar akıllısı da olmaz Hanımı çağırdım.

— Yahu, dedim; şunu al, yeni baştan dünyaya getir. Ama lüt fen bu sefer biraz akılsız olsun.

Çekmez olasıcalar, bana çekmiş leri. Evet çocuğun bu derece akl lısını da, görmediydim. Bizim kız, tepine tepine, bağıra bağıra bir yerlere uzandı ki, sormayın. Ağlamaktan geberecek.

— Kızım, işte tığı verdim. Ha di prize soksana, diyorum; yine de feryat figan tepiniyor. Meğer işin esası başkaymış. Efendim, ben o gevşettiğim sigortaları yerl ne takacakmışım da, o da ondan sonra, tığı prize sokacakmışı.

Allah yardımımıza yetişti, na sıl olduysa, kız elindeki tığı dö şeme tahtasının arasına düşürü verdi. Oh, neyse bir tığdan oldık ama, kızı kurtardık.

Bu meseleyi de böylece atlat tıktan sonra, çocukları uyutmaya karar verdik. Tam teker teker paylaşacaktık ki, oğlanın çişi gel di. Elini apış arasına koymuş, sarkaç gibi sallanıyor. Elinden tuttum, helâya doğru yürüttüm. Fakat kızda bir çağık, bir çağık. eh! Ne oluyor diye dönüp bak tım, meğer onun da çişi gelmiş mişi..

Oğlanı bıraktım, kızı aldım. Ama bu sefer, gel de oğlana dert anlat. Yerlere uzanıp bir çırpınıı şı var ki, yürekler acısı. Herhal de oğlan daha fazla sıkışmış ola cak. Kızı bıraktım, oğlanı yaka ladım. Yalnı bunlar birbirinden üzeniyor galiba.. Biri ötekinden daha önce helâya gitmek istiyor. İkisinin arasında şaşkın, bir oğla nı alıyorum, bir kızı.. Bir taraf tan da hanımın sesi mahalleyi birbirine katıyor:

— Ayol, şunları çabuk götür, şimdi ortalığı berbat edecekler.

Bu uyarı üzerine, çocukların ikisini birden yakalayıp yüz mu maraya doğru koşturdum. Helâ kapısının önüne güç belâ yetiş tim. Gerçi helâya yetiştim ama, çocukların hızına yetişemedim. İki bacağımdan aşağı ılık ve kes kin kokulu bir sıvının süzülüşü beni olduğum yere mıhladı. Ço cukları bıraktım, pantalonumu iki tarafımı tutarak, sünnet ço cukları gibi yürüdüm.

Hanım:

— Çişlerini yaptılar mı? Diye sordu.

— Yaptıları dedim.

Öfke tepemde dolaşıp duruyor ama, kendimi zor tuttuyorum. Acele temizlenip, yeni baştan gi yindim. Ondan sonra da kendimi sokağa dar attım. Evde biraz da ha kalsam, muhakkak bana bir şeyler olacak.

Alandaki otobüslerden kalkmak üzere olanına kendimi attım. Oto büs kalkınca biletçiye:

— Nereye gidiyor bu otobüs? dedim.

— Konya'ya! dedi.

— Kaç saat sürer yolculuk?.

— Üç saat..

Üç saat gidiş, üç saat dönüş, oooh, hiç olmazsa altı saat kafa mı dinliyeceğim... derken, kafa ma birşey düşmesiyle, yüzümden aşağı koyu bir sıvı akmağa baş ladı.

Arkamda oturan kadının sesini duydum:

— Aman oğlum, n'aptın... Hiç amcanın kafasına şişe atılır mı? Ne ayıp, ne ayıp..

Suratımdan süzülen pekmezle ri mendilimle silip, mendili oto büsün penceresinden attım.

Oktay Rıza Gürman

Kıl keçisi

TÖVBE tövbe. Hayvanın da güzeli, çirkini mi o lur demeyin. Dünyayı do laşsanız, bunun kadar bet yüzlü bir keçi bulamazdınız. İncecik çarpık bacaklar, davul misali bir karın, çorak toprak renginde sey rek tüyler. Biz ona «Çingene» adını takmıştık. Herifin biri, na sılsa kaktırmış bunu babama. O da aldığına bin kere pişman dı ya. Başkasına kaktırsa, iyi kalbi razı değil. Atsa ziyanları kendisine ödetirler. Pis hayvan, Allahın günü tıkınır durur, buna mukabil günde 2 fincan sütten fazlasını vermezdi. Onu da sağa bilirsen.. Rahat durmaz tekme atar, sekiz kişi zaptedemezdik

Bir keresinde sağdık diye sevi nirken, tencerenin içine patır kü tür pislemez mi.. Döv Allah döv.. Söv Allah söv.. Yediği tokatlar dan yüzünün simetrisi kaybol muştu Çingenenin.

Sütünden vazgeçtik. Yese içse bari, rahat dursa. Yook, ipini kopardığı gibi yapmadığı ziyanın, yemediği haltın birini bırakmaz dı. Nihayet anamın cinleri baş na çıkmış olmalı ki, bu evde ya ben, ya da bu keçi» deyip, nineme gitmeklere kalktı.

Ama lânet hayvan, kendi başı nı bize bırakmayıp, yine kendi yedi. Günün birinde yinı kopa rıp, babamın bir köşeye yığdığı mısır koçanlarıyle kendisine ayar sız bir ziyafet çekmiş, üstüne zâ hir hararet basmış olacak ki; su olduğuna yanaşıp, o davul işkem besini patlayıncaya kadar doldur muş.. Biz kendisini oluğun ba şında, bacakları havaya dikilmiş gözleri sâbit bir noktaya melül melül bakar buldık.

Çingeneyi alsın derisini yüz sün diye başka bir çingeneye deheldik gitti. Günahı anlatanın boynuna, o da hayvanı kesip, kendine külbastı yapmış, derisini başkasına satmış. Sizin anlıyaca ğınız çingene, çingeneye yarar mışı..

Bu iş de bitti diye sevinip du rurken, çilemizin dolmadığını, bir sene sonra anladık. O sene, mahsul çok bereketli olmuştu. Babam bahçede sovan, sarımsak, marul gibi zerzevatın çapasını yaparken, postacı Memiş, elinde şöyle kalınlı bir zarfla geldi. Ha yırdır inşallah deyip, aldık. Zar fın tamamen pullarla örtülmüş üzerinde kocaman VERGİ diye yazıyordu. Açtık, okuduk. Suçlu: Ahmet Ağa.. Suç unsuru: Hay van vergisini ödememek. Mevzu: Ahmet Ağanın kılkeçisi. Babanı «— Hadi canım ölmüş, gitmiş, keleş hayvanın da vergisi mi olur muş» deyip, zarfı elibesinin bir tarafına sıkıştırdı, işine devam ettı.

Bir hafta sonra, babamı kara koldan çağırdılar. Komiser Ali Rı za bey:

«— Ahmet Ağa» dedi. «Bak.. sizin bir kılkeçiniz mi neyiniz varmış. Onun için Maliye Daire sinden çağırıyorlar». Babam, kıl değil, kıl olacak» diye itiraz et ti. Komiser: «— Kül, kıl hepsi bir kapıya çıkar. Keçi değil mi, alttarafı» dedi. «— Şimdi hemen git ve neticesini bildir. Biz de kaydı kapatalım.»

Bulunduğumuz mevkı, şehrin bir banliyösi olup, şehirle civar dakı iki nahiyeye hemen hemen aynı uzaklıkta bulunuyordu. Be lediye işlerimiz şehre, posta tel graf işleri bir nahiyeye, maliye işleri ise diğer nahiyeye bağlıydı. Ama kimse neyin, nereye bağlı olduğunu, ışı düşmedikçe bile mezdi. Nahiyenin birine A, diğe rine B diyelim. Babam, usulen şehirde Defterdarlığa gidip, zarfı gösterdi. İlgili memur zarfı göz lüğünün üstünden adamakıllı süzdükten sonra, «— Pek iyi bil miyorum ama, galiba sizin işleri niz A da görülüyor.» dedi.

Ertesi gün de erkenden trene binip. A. ya gitti. Memur, tam 20 dakika önündeki yığın halin deki evraktan bize ait olanını aradı. Bulamayınca, oturduğu muz yeri sordu. Öğrenince, yüzü hiddetten kıpkırmızı bir halde «— Yahu ne kalın kafalı, çıktı adamlarınız» diye bağırdı. «Sizin vergi daireniz B. dedir. Bu ca yıldır hâlâ öğrenemediniz mi?»

Üçüncü defa tekrar trene binip bu sefer B. ye gitti. Oradaki me mur da, bir tomar kâğıdı daki kalarca karıştırıp, sonunda «Ah met Ağa'nın kıllı keçisi» deyip, evrakı çıkardı. Babam «Kıllı de ğil, kıllı olacak» diye itiraz etti. Fakat memur, «— Burada ne yazıyorsa doğrusu odur» diye, onu tresdi. Sonra «gecikmiş, çok gün var. Yarın gel de ceza dökümanını yapalım» diye ilâve etti.

Babam, artık işi gücü bırak mış, dosyam koltukta, mekten talebesi gibi her gün sabahleyin erkenden B. ye gidiyor, akşam geç vakit eve dönüyordu. Zerze vatların çapası, sulanması geri kalmıştı. Marullar, sıskalaşmış, sovanlar kerpiç gibi toprakta sı kışıp kurumuşlardı. Babam, ar tık küfür edebiyatında şaheser ler yaratıyordu.

Neticede muamleler ikmal ol muş, iş cezayı ödemeye kalmıştı. Ceza miktarını bilmediğinden, babam bir gün önce, şehre inip, dişinden tırnağından artırdığı 150 lirayı bankadan çekti ve er kenden B. ye gitti. Vergi 85 ku ruştu. Gecikme zamlarıyle bera ber 145 kuruşa baliğ oluyordu. O yumuşak huylu adam, evvelâ «Bunun için mi beni günlerdir uğraştırıp durdunuz» diye mı rıldanmadı mı? Sonra vezneadar «Ahmet Ağa'nın kel keçisi» diye sıranın kendisine geldiğini bildi rince, «kel değil, kıl olacak» di ye şiddetle itiraz etti. «— Gerçi tüyleri biraz seyrekti ama, başın da hiçbir zaman keli yoktu. İs terseniz size bunun için doktor dan rapor getirebilirdim ama, buna da imkân yok. Çünkü hay van geberdi.. anladınız mı, ge berdiiii...»

Durun, daha hikâye bitmedi. Babam o gün terden sırıslıkem eve gelince, ne görsün?.. Komşu nun keçisi bizim tarlaya girmiş, kurumuş marulları, sovanları ye miyor mu?. Dededen kalma mav zeri kaptığı gibi, hayvanı oracık ta öldürdü. Ve umumun sükûnu nu ihlâlden, 1 hafta hapis yat tı. Hapse giderken «Ahh, keşke o bizim keçiyi derisini soysun diye o çingeneye vermeseydik. Hiç olmazsa kendi elimizle gö mer, mezarını bilir, arasıra da üzerine işeyiverirdik» diyordu.

Babam, hâlâ daha keçi pösteki şine oturmaz, keçi sütü içmez, işin fenası harup dediğimiz o keçiboynuzunu da yemez.

Turgut TÜRSEN

— İşte halkı saadet kavuşturduk

NE NAMUSSUZ IDARE

YARIM yüzyıllık tarihimizin, hükümet baskısı en çok artı ağı günlerdeydi. Zamanın çıkarcı iktidarı, gerçeklerin açık lanmasına katlanamıyor, doğruyu söyliyenleri türlü yasa dışı yollar la susturuyordu. Geçim çok zorlaş mıştı ve halk sıkıntı içindeydi. Günden güne baskı artıyordu. Her kes» Böyle hükümetin Allah belâ sını versin! diye beddua etmekteydi.

Namussuzluk vicdansızlık alıp yürümüştü, Son elli yıllık tarihi zin en kötü iktidarı deyince, her kes bunu kendine göre, bir başka iktidar sanabilir. Nasıl sanıyorsa nız öyle olsun; bunun hiç önemi yok, önemli olan anlatacağım olaydır. Size, son elli yılın en kö tü en başkıcı, halkı inleten ,ay dınları ezen iktidarı hangisiyse, işte o günlerden birindeydi.

Öğleden önce mahkemede aley hime açılmış bir basın davasından duruşmam olduğu, öğleden sonra da savcılıkta sorgum yapılacağı için, o sabah evden sıkıntıyla çık mıştım. Yolda kiminle, hangi ta nıdıkla karşılaşıp konuşsam, hep si de aşağı — yukarı aynı sözleri tekrarlıyorlardı

— Namussuzların elinde kaldık... Artık çekilmez! Bu kadar alçaklı ğa dayanılmaz!

Benim de onlara söylediğim tı patıp bu sözlerdi.

Duruşmama daha vakit olduğu için önce çalıştığım gazeteye uğra dım. Masamın üstünde, yine okur mektupları yığılıydı. Mektupları okumaya başladım. Şimdi sizlere o gün okuduğum mektupları okuya cak, içlerinden örnekler vereceğim. Nasıl unutmadığımı sorarsanız, çok ilginç bulduğum bu mektupla rı o zaman bir dosyaya koyup sak lamıştım.

En üstteki mektup şöyleydi.

«Muhterem efendim.

Zatialinizin pek kıymetli yazı larımızı otuz seneden beri devam lı surette istifade ve zevkle oku mak'ayım. (Ben o zaman onsekiz yıllık yazardım.) Sizin cesaretini zin hayranıyım. Bu namussuz ida renin elinde, tahammül edilmez çilesini dolduran milletimizin sizin cesur ve namuslu kaleminize ihti yacı var. Hükümet makamlarının vazifelerini ihmali ve alâksızlığı yüzünden başıma gelen çok feci bir hâdiseyi size nakledeceğim. Başka muharrirlere itimadım ol madığı için zatialinizi rahatsız edi yorum. Yalnız sizden pek mühim bir ricam var. Bendeniz elli sekiz yaşında bir 'hıtiyat'ım. (Ben o za man elli beş yaşındayım.) Zama nın namussuzluğu sizce de mühim dur. Arzettiğim meselesi gazetede yazdığınız zaman bir adli takibatın başlıyacağı muhakkaktır. Bende niz bu ihtiyar yaşımda mahkeme lerde sürüklenececk ve hapislerde çürüyecek vaziyette değilim. Bunu zatialiniz de takdir eder ve cesa retsizliğime vermiyerek, ümid ede rim ki, beni hakkı bulursunuz. Bi naenaleyh, zatialinize itimad ede rek mektubuma yazdığım isminin ve adresimin gazetenizde yazınız da açıklanmamasını rica ederim. Çünkü bu namussuz idare.....»

Bu yolda sürüp giden mektupta adamın şikâveti yolda gideken bir taksinin kendisine çarpması idi. Numarasını da alamadığı taksiyi, şikâyet ettiği halde palisler il gilenip yakalamamışlar.

İkinci zarftan şu mektup çıkmıştı :

«Sayın yazar.

Her türlü naksızlığa isyan eden yazılarınızın sonsuz hayranıyın dan biriyim. Ekli kâğıtta iki adet şiirimi size takdim ediyorum. Bun ları sizden başka bir yazara gön deremezdim. Sebebi sizce de ma lûmdur. Şiirlerimi beğenip neşre deceğinizden eminim. Bu şiirlerin altına adımın yazılmasında mahzur gördüğümden, isminin yazılmama sını rica ederim. Çünkü ben he nüz on sekiz yaşında bir lise tale besiyim. Bu yaşta istikbalimin mah volmasını herhalde siz de doğru bulmazsınız. Nasıl bir namussuz idare altında bulundığumuzu size anlatmayı lüzumsuz buluyorum.»

Biri dört sayfa tutan bu iki şiir den kısa olandan bir parçayı, bel ki merak derseiniz diye buraya aktarıyorum:

Ey kahbe Felek
Üç oynadım, beş oynadım
Yenemedim ulan seni
Cehar attım şeş oynadım
Gene Felek yendi beni!

Bir mektup daha okudum: Onda da şunlar yazılı idi :

«Allah kalemine kuvvet versin. Ben, sekseen üç yaşında bir ihtiya rım. Bu uzun hayatımda, itiraf ederim ki, senin kalemin gibi mert bir kalem görmedim. Ve şi kâyetimi de onun için sana bildiri yorum. Bu şikâyetimi gazetede ya zacağından eminim. Çünkü çok mühim bir memleket dâvasıdır. Yalnız, ben bir memur emeklisi ol duğum için, gazetede çıkacak şikâ yetimin altına ismimi ve adresimi koymamanızı sizden ehemmiyetle rica ederim. Bunu benim cesaret sizliğime vermeyin. Ben Allahtan başka hiç bir şeyden korkmam. Fakat bu edepsizlerle uğraşmaz. Mahkemeye verirler de emekli maaşımdan da mahrum kalırsam sefalete düşerim Bu namus...»

Adamın şikâyeti, belediye me murlarının kontrolsuzluğu yüzün den, üstüne katranla «Eşşeklere mahsus helâ» diye yazmış olduğu halde, ordan gelip geçenlerin evi min yan duvarına işemeleriydi.

Başka bir mektupta şunlar yazılıydı :

«Muhterem ağabeyime,

Size ağabey diyerek hitap etme min sebebi, samimiyetim ve size olan bağlılığımdır. Bundan dolayı da sizin asıl vicdanınızın rıza gös termiyeceği muhakkaktır. Şimdi şikâyetimin esası...»

Bu okurun şikâyeti de memleket te rüşvetin alıp yürümüş olmasın dandı. Benim şiddetli bir yazı yazarak, memleketteki rüşvetçili ğin önüne geçmemi rica ediyordu.

Bir mektup daha açtım: Onda da şöyle yazılıydı :

Pek muhterem...

Kim bilir okuyuculârınızdan ne kadar çok takdir mektupları alı yorsunuzdur. Ben de sizin nâçiz takdirkârlarınızdan bir ferdim.

Kıymetli yazılarınızda, biz küçük memurların maaşlarımızın azlığın dan hiç bahsetmiyorsunuz. Bu memleket meselesini de o acı, kır rak ve gözel üslûbunuzla yazma lı, bizim feryatlarımıza da yazıla rınızda yer vermelisiniz. Yalnız, mesleki durumum, isminı ve adre simi açıklamama manidir. Bunu ce saretsizliğle hamletmemenizi rica ederim. Bu gibi hallerde bir küçük memurun başına neler gelebileceği ni sciz benden iyi bilirsiniz.»

Yığının üstünden bir mektup daha aldım. Onda da şunlar yazılıydı :

Sayın Bay...;

Yazılarınızı bütün ailece seve rek okuruz. O cesurane yazıları nız ufkumuzu genişletmektedir. Sizden bir ricamız var, bu ricamızı kabul edeceğinizi ümit ederim. İm zalı bir resminizi gönderir misi niz? Yalnız, fotoğrafınızı imzalar ken adıma ithaf etmemenizi ve fotoğrafınızın üstüne adımı yazma manız, siz büyüğümden beklerim. Hakiki isminin yerine namı müs tear olarak «Yuşi» rumuzunu yaz zabilirsiniz. Maalesef, bu namussuz devirde bu gibi tedbirlerin alın masının lüzumuna siz de kani bu lunmaktasınızdır tahmin ederim. Beni korkak birisi zannetmeyiniz. Çok medeni cesaret sahibi bir in sanımdır. Yalnız ünversitenin son sınıfında bulunduğumdan, istikbâ lim bakımından böyle bir tedbiri lüzumlu bulmaktayım.»

Daha başka bir mektupta şunlar yazılıydı:

«Sayın yazar,

Henüz yeni evli ve üç çocuk sa hibi bir geneim ve bu sebeple de, okuduktan sonra bu mektubu yır tıp, daha iyisi yakarak imha etme nizi rica edeceğim. Bunu namusu nuza havale ediyorum. Adresimi yazmamayı doğru bulmadım. Ben, adımı ve adresini saklayan cesa retsiz insanlardan değilim.

Yazılarınızdan ne kadar iyi kalp li bir insan olduğunuzu anlıyor ve bana da bir yardımda bulunaca ğınızı bekliyorum Ailemin kalıba lıklığı sebebiyle geçim sıkıntısı çek mekteyim. Serbest bir işe atılmak için sermayem yok. Eğer bir gazoz fabrikası kurulabilmem için bana beş bin lira kadar bir yardımda bulunursanız, size ebediyyen min nettar kalacağım. Tabii, kazanınca, paranızı ödeyeceğime emin olunuz. Eğer bu parayı gönderemezseniz, hasta aileme ilâç alabilmem için elli lira gönderirseniz, bendenizi müşkül bir durumdan kurtarmış olursunuz. Bu ahlâksız ve aşağılık idareciler yüzünden işte bu hâle gelmiş bulunuyoruz. Derhal mektu bumu imha etmenizi tekrar rica ederken...»

Bir mektup daha ister misiniz. Işte :

Pek kıymetli ağabeyime,

Zamanınızın ne kadar kıymetli olduğunu bilmekteyim. Ve bu mektubumu yazarak zamanınızı al dığım için özür dilerim. Ben husu si bir fabrikada muhasebeci mua vini olduğumdan, şikâyetimi gaze tenizde aksettirirken adımın ve ad resimin sizde mahfuz tutulmasını bilhassa rica ederim. Çok kötü bir idare altında olduğumuz sizce de malûmdur. Bu namussuzluğa...»

Bu okurun şikâyeti de evlenmek istediği halde, kızlardaki ahlâk düşkünlüğü yüzünden, bir türlü evlenmeye cesaret edememesiydi. Bana çok güvendiği için kendisine münasip, temiz süt emmiş bir eş salık vermemi istiyordu. «Kızlık— dulluk mevzubahis değil» diye yazıyordu.

Taahhütlü gönderilmiş bir mektup açtım :

«Muhterem efendim,

Geçen bir arkadaşımın evindeki gazetede bir yazınızı okudum. Si zin hakikatlara cesaretle yazmanız dikkatimi çekti. Bu münasebetle memleketimizin en büyük derdini size yazmaya karar verdim. Fakat beyfendi, ben, serbest çalışan bir iş adamı olduğumdan, şikâyetimi fıkramızda aksettirirken hüviyeti mi açıklamamanızı rica ederim. Çünkü öyle bir namussuz devrede yaşıyoruz ki...»

Dilideki karışıklıktan şikâyet e diyordu.

Mahkemeye gitme saati geldiği için geri kalan mektupları okuya madım.

Olayın bundan sonrası sizler için önemli ve ilginç olmasa gerek, a ma başlamışken hikâyenin sonunu da anlatayım.

Ben o gün, öğleden sonra sor gumun yapılması için savcılığa gi demedim; Çünkü öğleden önceki duruşmamda on ay hapse mahkûm edilip, hemen tevkif edilerek ceza evine gönderilmiştim. Yargıç, on aya mahkûm olduğumu bildiren kararı okuyunca

— Yaşasın adalet! diye bağır dım.

Yargıçlar kurulu, mahkemeyle alay ettiğimi sanmışlardı. Mahke me başkanı ters ters yüzüme baktı. Ben kendimi tutamadım bir da ha,

— Yaşasın adalet! diye haykır dım.

— Asılmadığıma çok şükür...

Çünkü öyle bir yerde ve zaman da yaşıyoruz ki... Tıpkı okurları mın mektuplarında anlattıkları gi bi...

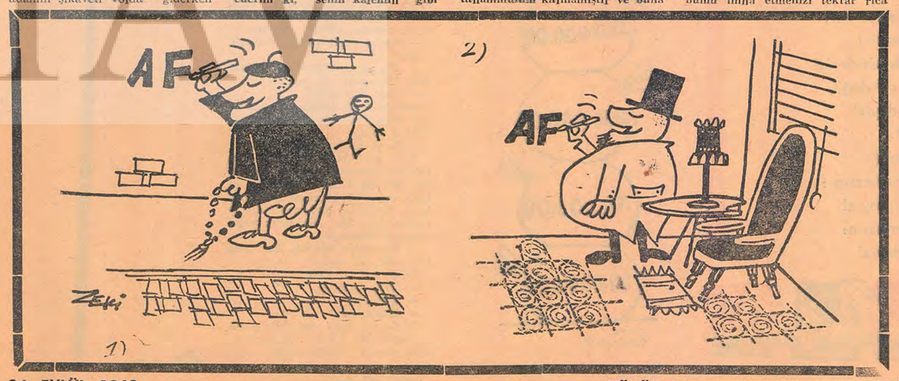

Türk parasının kıymeti yükseliyor

Atatürk'e Mektup

«Atam, izindeyiz!»

Atam, halâ yaşıyorsak :
Edepsizlik sâyesinde!
Altı oku soruyorsan :
Politika dehlizinde!
Hele partin senden sonra:
Devrimlerin tavizinde!
Vasfedeyim halimizi,
Kalemime ver izin de!
Yobazlarla gericiler :
Onlar bizden daha zinde!
Atam, Atam, derler ama
Bir adınız var sizin de...
Halkçılıkla devletçilik :
Anlatamam çok hazin de...
Çoktan beri sahteciler,
Ağır çeker her vezinde!
Tek ümit var, o da yalnız,
Amerikan dövizinde!

★

Sorma Atam hâlimizi,
Hâl mi kaldı anlatacak..
İşte geldik dizindeyiz!
Yata yata çok yorulduk,
Tatil yaptık, izindeyiz!

★

Sanayide henüz daha,
Cafer için lâzım diye,
Amerikan bezindeyiz!
Geçeceğiz Avrupa'yı,
Ama şimdi izindeyiz!

★

Hocamız var, hacımız var,
Uçan kuşa borcumuz var,
Elâlemin ağzındayız!
Ama bizi zor bulurlar :
Bahar, yaz, kış izindeyiz

★

Evet, doğru söylemişsin:
«Türk milleti çalışkandır!»
Biz de senin tezindeyiz!
Dinlenmekten yorulduk da,
Onun için izindeyiz!

★

Zinde kuvvet diye söz var,
Kimse bilmez adresini
Ah zindeyiz, vah zindeyiz!
Bugün değil, bu yıl değil,
Çoktan beri izindeyiz!

★

İlerledik Atam, öyle,
Şimdi görsen tanımazsın :
Amerikan tarzındayız!
Arasan da bulamazsın:
Yirmi yıldır izindeyiz!

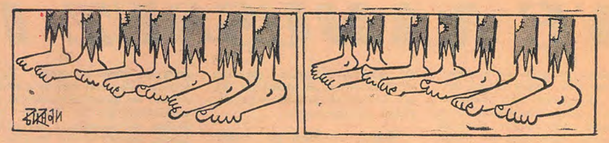

Demokrasiden önce vardık, demokrasiden sonra varız.

Metro ne piçuke

Şaki Sado ile Velido dağları bölüşemiyorlardı. Bu yüzden iki çetenin arası çok gergindi. Hamdolsun engebeli bir arazi olan memlekette dağ boldu; şimdikinin yirmi katı eşkiya olsa, bu dağlarda çok rahat barınabilirdi. Ama onların anlaşmazlığı, dağların yetersizliğinden, azlığından değil, stratejik yerlerinden çıkıyordu. Eşkiya için elverişli dağ, hem jandarmaların kolaylıkla baskın yapamıyacağı, hem de yol kesmeye uygun yerde, soyguna, baskına ve korunmaya yeterli olmalıydı. Bundan başka çok iyi bildikleri bölgede bulunmalıydı. Çok uzak ve yabancı bölgelerdeki dağlar eşkiya için elverişli değildi.

Bu şartları kendinde toplayan dağı da, daha önce dağa çıkmış olan Sado kapmıştı. Önce yalnız dı, sonra kendisine üç kişi daha katıldı. Ortam kendileri için çok uygun olduğundan on kişiyi buldular. İşleri çok iyi idi .Bir kere bu dağ, çok işlek olan yola egemendi. Jandarmaların ulaşamıyacağı kadar da sarp, dik, kayalık ve bol mağaralı idi. Üstelik Sado'nun köyüne yakındı, Dağın arka yamacı ormanlık olduğundan kaçması, gizlenmesi de kolaydı. Ama yine o köyden Velido da sekiz arkadaşıyla birlikte aynı dağa çıkıncaca işler karıştı. İki çeteye tek dağ yetmez oldu. Bu yüzden araları açılan Sado ile Velido'nun adamları yolcu başkınlarını bırakıp birbirlerine düştüler. Nerdeyse iki çete vuruşacaktı ki, Sado, eski arkadaşı Velido'ya «Gelsin de anlaşalım.» diye haber gönderdi. Velido da cevap verdi:

— O bana gelsin!

Hangisinin öbürüne gideceği için den çıkılmaz yeni bir çekişme konusu olunca Sado «öyleyse, Şıh Sülo'ya soralım. O ne derse öyle ya palım.» dedi.

Sado ile Velido ikisi birlikte, kendi köylerindeki Şıh Sülo'ya danıştılar: Hangisi öbürünün yanına gitmeliydi?

Şıh Sülo,

— Kimin yaşı küçükse, o gitsin! dedi.

Sado'nun yaşı küçüktü.

— Ama, dedi Sado, benim on bir adamım var onun sekiz adamı. Kimin adamı azsa o gitsin!...

Şıh Sülo,

— Doğru, dedi, adamı az olan, adamı çok olana gitmeli...

Uzlaşma yolu derken büsbütün iş karışmıştı. Şıh Sülo,

— Öyleyse, dedi [illegible] yerde bu luşun... Sen o yandan sen bu yandan yürür, ortada buluşursunuz.

Şıh'ın dediğini yaptılar. Bu buluşmada iki çetenin ortak çalışmasına karar verildi. Birlikte baskın yapılacak, sonra soygundan elde edilen mal, para iki çeteye ayrılacaktı. Bu bir koalisyon birleşmesiydi; yoksa çeteler yine ayrı ayrıydı.

İlk baskını, ertesi gün sabah erken yaptılar. Vadinin tabanından geçen yolun dönemeç yerini iyi gören yamaçta pusulandılar.

Biraz sonra bir kamyon göründü. Koca kamyonun tıklım tıklım dolu olduğu, malları örten branda bezinin yüksekliğinden belli.

Lastiklerin ateş edip kamyonu durdurdular. Şoförün yanında oturan mal sahibiydi.

— Para! dediler.

Şoförün üstünden elli lira çıktı. Mal sahibinin de beş lirası vardı. Adam.

— Bütün malımı alın, tek canımı bağışlayın! dedi.

— Ulan hani para?

— Parayı hep mala yatırdım. Manifatura tüccarı, yetmişbin liralık kumaş, bez almış, kamyona yükletmiş götürüyordu.

Şoförü salıverdiler. Manifatura tüccarını da sıkıca bir ağaca bağladılar. Sonra kamyondan malları indirdiler. Top top kumaşları arasında nasıl bölüşecekleridi? Para olsa kolaydı, ya bu kumaş top ları?... Top top kumaşları bölüşeler hak geçerdi, kumaşların kimisi iyi, pahalı, kimisi de ucuz bas ma filândı. Elbiselik kumaşla şal, basma bez bir olur mu hiç...

Kamyonu dereye yuvarlayıp gizlediler. Kumaşları da ormana taşıdılar.

— Şıh Sülo'ya soralım! dedi

İki adam gönderip Şıh Sülo'ya sordular. Şıh, ağaçtan bir düzgün dal koparıp onlara verdi

— Bununla kumaşları ölçer öl çer bölüşürsünüz! dedi.

İki çetenin adamları yanyana dizildi. Sado ile Velido, bir kaya nın gölgesine oturdular. İçlerin de, bu işlerden anlayan iki kişi de, kumaşları, Şıh Sülo'nun verdiği çubukla ölçüp ölçüp yırtmaya başladılar. Bir çubuk boyu ölçüp yırtıyor,

— Nah sana bir metre! diye en başta durana veriyorlardı.

Carrrt!...

— Al sana bir metre...

Currrtt!...

— Bu da sana bir metre!

Her biri kendine düşen bez parçalarını üst üste koyuyordu. Ağaca bağlı manifatura tüccarı da, olanları seyretmekteydi.

Velido, kendi çetesine bir haksızlık yapıldığını sezmişti ama, haksızlığın nasıl yapıldığını bir türlü anlıyamıyordu. Birden,

— Bize az düşüyor! diye bağırdı.

Sado,

— Siz sekiz kişiniz de ondan dedi, biz on bir siz sekiz...

— Vay!.. Haksızlık!..

Sado'nun davranmasına kalmadan Velido silâhını çekip onu vurduktan sonra,

— Şimdi haklı dağıtın! dedi.

Yine çubukla ölçüp ölçüp kumaşları yırtarak ağıtıma başladılar. Beş top kumaş dağıtılmış, altıncı topun ölçülmesine başlanmıştı ki, öldürülen Sado'nun adamlarından biri, bir haksızlık yapıldığından işkillendi.

— Bu metre küçük!.. Bu işde haksızlık var! dedi.

Velido tamam! dedi.

— Hayır küçük...

— Tamam!..

— Küçük...

Velido, bir daha «tamam!» demeğe kalmadı, öbürü tabancasını ateşleyiverdi. Velido cansız yere düştü.

İçlerinden biri,

— Birbirimizi kırmıyalım, adam kalmıyacak! dedi.

Tabancayı ilk çeken öbürünü vuruyordu. Silâh çekmemek için yemin ettiler. Yeniden kumaşları ölçüp dağıtmaya başladılar.

Velido'nun adamlarından biri, dağıtımda haksızlık yapıldığını sezinleyince,

— Haksızlık var! diye bağırdı.

— Nerde haksızlık?

— Metre büyük.

— Hayır, tam!

— Büyük!

— Tam!

Silâh çekmeğe yemin ettiklerin den iki taraf birbirine girdiler. Sopa sopaya, taş taşa giriştiler. İki yandan üç ölü. dört yaralı verilmişti ki, içlerinden biri

— Durun yahu dedi, birbirimizi kırıp tüketeceğiz. Bunun kolayı var.

— Nedir?

— Bu metro küçük mü büyük mü, bunu tüccar anlar. Ona soralım.

Çubuğu, ağaca bağlı tüccara götürüp sordular:

— Bu metro küçük mü, büyük mü?

Hepsi de kürtçe konuşuyorlardı, türkçe bilmiyorlardı.

Manifatura tüccarı, sorularına şu cevabı verdi:

— Sük ev sükê Metro ne piçûke!

Tüccar «Çarşı bu çarşı olduktan sonra metre de küçük değil, tam dırı» demişti.

Geri kalanlar, yerde yatan ölülere bakıp,

— Vah, dediler.

— Tam bizim çarşının metro suymuş arkadaşlar boşuna öldüler...

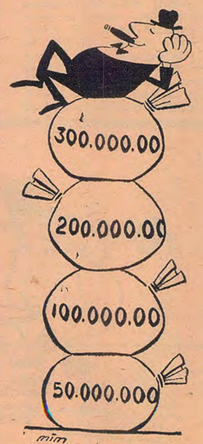

ÜSTÜN ADAM

Yeni bir kitap sunuyoruz: Her aydının her emekçinin okuması gerekli olan bu kitapta, şu bölümleri bulacaksınız:

Sendikacılığın doğuşu — İngiliz Sendikacılığı — Alman sendikacılığı — Fransız Sendikacılığı — İhtilâl ve Sendikacılık — A. B. Devletlerinde Sendikacılık — İtalya'da, İsviçre'de, Avusturya'da Sendikacılık — Uluslararası Sendika Birlikleri — Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arasında Sendikacılık — Komünist Sendikacılık — Le Pin ve Sendikacılar — Sovyet Sendikacılığı ooo lar — Sovyet sendikacılığının gelişmesi — Hristiyan Sendikacılık. — Devrimci Sendikacılık — Hindistanda sendikacılık — Latin Amerika'da Sendikacılık.

Yıllardan beri ihtiyacı duyulan kitap çıktı.

Türkiyede Sendikacılığın ne olduğunu bu gelişikte anlatan başka bir kitap bugüne kadar çıkmamıştır.

Fiyatı : 3 Lira

Üç liralık posta pulu gönderen okurlarımın adresine, bu önemli kitap yollanır.

Adres:
DÜŞÜN YAYIN EVİ. Cağaloğlu — Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sk. No. 12 İSTANBUL

ZÜBÜK

Dünya mizahından Örnekler

PAPAĞAN

Mihail ZOŞÇENKO
Çeviren:
Münip KORUYAN

Şimdilik durumumuz çok iyi. İyi yiyor, iyi içiyoruz. Ne mi yiyoruz? Pancar çorbası ya da ona benzer başka şeyler... Arada bir et de yiyoruz... Bazı kimseler karılarının yaptığı lâhana dolmalarını da âfiyetle gövdeye indiriyorlar. Doğru sunu söylemek gerekirse, refah içinde yaşayıp gidiyoruz işte!

Böyle bol bol yiyip içerken, açlığın ne olduğunu handiyse unuttuk. Vaktiyle midelerimizin açlıktan nasıl gurul gurul öttüğünü de unuttuk.

Bir zamanlar çok açlık çekmiştik. Ekmeğin yüzünü ancak pek seyrek olarak görebiliyorduk. Bu gün bunu tasarlamak bile doğrusu güç...

Fakat, açıkça itiraf edelim ki, herkes açlık çekmedi. Köylülerin, yani şehirde oturmıyanların durumu fena değildi. Onların ihtiyaçları olan her şey, ne bileyim meselâ musiki aletleri, lüks eşya ve çeşit çeşit değerli şeyler, şehirden ayaklarına kadar geliyordu. Şehirliler, köylülerin önünde yerlere kadar eğiliyorlardı. Hani bizim köylülerde pek anasının gözü, hin oğlu hin; hem de ne hin oğlu hin! Allah onların taksiratını affetsin!

Birgün karım (Sizden iyi olmasın çok kibar bir hatuncağızdır), köye gitti ve yanında da bir ayna götürdü. Ayna pek büyük değildi ama, yakın dan bakınca insan bütün yüzünü görebiliyordu. Karım köye giderken, yortular için eve belki de bir Pud (16 kilo) un alıp getirebileceğini hayal ediyordu.

Üstelik bir de, «Ben bu kadar yükü nassıl taşıyacağım?» diye ağlayıp durdu. Kaz kafalı, n'olacak...

Derken bir köye varmış.

Her kulübede saatler, piyanolar... girla gidiyor. O ise, elinde, tâbirimi maruz görmenizi rica ederim, küçük bir ufak bir ayna tutuyor.

Bir kulübeye girip ayna satmağa geldiğini bildiriyor; kendisine, ayna ya karşılık altı yumurta vermeğe kalkıyorlar. Karım, «İşler yolunda» diye düşünüyor. Öte yandan da, «Yumurtayı ne yapayım», diyor, «Siz bana buğday ya da un verin».

Köylüler, «öyle şey olmaz» diyorlar, «elimizdeki fiat listesine göre, ayna ya karşılık yalnız yumurta verebiliriz.»

Böylece, karım eli boş döndü.

Zâten, köylülerden yalnız birisi aynayla ilgilenmiş.

Fakat o da: «Ah, ne yazık ki, ayna çok küçük, demiş, yoksa fiat listesine filân kulak asmaz, sana istediğin buğdayı verirdim. Ama benim istediğim gibi olmıyan aynayı ben ne yapayım! Bana, içinde ayaklarımı da göre bileceğim bir ayna lâzım.»

Sorarım size, acaba neden ayaklarını da görmek istermiş?

Dedim ya, hin oğlu hindir bu köylüler!

Bir gün, tuttum kendim köye gittim. Burası, Volgoda şehrini biraz geçince hemen orada bulunan, yakın bir köydü.

Bana kalsa hiç gitmezdim, fakat ipin ucu yine hanımın elindeydi.

Karım (Sizden iyi olmasın, kibar bir hatuncağızdır), boğazına pek düşkündür. İlle de gidip, bana domuz yağı pastırması ile ekmek alıp gelecek sin, diye tutturdu. Anan yahşi, babanyahşi dedim, tınmadı. Üstelik komşular da ondan yana olup,

— Haydi Semyon Semyonoviç, dediler, sen beceriklisindir, köylüleri kafese koymasını bilirsin.

Ne yapmalıydım? Baktım, gitmekten başka çare yok; hemen yola koyuldum.

Fakat yola koyulmadan önce, köye ne götüreceğim hakkında hararetli bir konuşma oldu. Bir kısmı, kordelâ, tığ götürmemi söylüyordu, diğerleri ise, pazen ya da basma alıp götürmemin en uygun olacağından bahsediyordu. Hattâ bazıları, bilezik götürmemi tavsiye etti; bir aralık kendimi, sanki Afrikaya, zencilerin yanına gidiyorum sandım.

Derken yola çıktım. Kendi kendime: «Hakikaten, diyordum, öyle bir şey satın almalıyım ki, görenlerin hemen gözüne batsın.»

Böyle diyerek kafesiyle birlikte bir papağan satın aldım. Baktım, pazarda bir kadın (çok kibar bir kadındı, belki de vaktiyle kontesti) oturmuş, antika eşya satmakta... Hemen yanıbaşında bir kafes... Kafesin içinde de bir papağan... Halka şeklindeki tüneğinne kurulmuş. Fransızca habire «Charment» diye bağırıp duruyordu. Ben Fıransızca bilmem ama, herhalde «olağanüstü» diye tercüme etmek gerek.

Bu papağanı satın aldıktan sonra artık sırtım yere gelmez diye düşünüyordum.

Ve hakikaten de papağan herkesin hoşuna gitti.

Hem, kuşu pek ucuza aldım. Şimdi pek iyi hatırlamıyorum ama, ekmeğe göre hesaplanacak olursa, ya dört ya da beş kilo ekmeğe karşılık almıştım.

Kuşu alır almaz yola çıktım.

Hâlâ hatırlıyorum, vagonda bütün millet etrafımı alıp, hemen bundan lâf ederek gülüşmeğe başladı.

Herkes bana:

— Bu kuşu nereye götürüyorsun? Ne yapacaksın diye soruyordu.

— Ne mi yapacağım, dedim, ekmek karşılığında köyden aldım, yani sizin anlıyacağınız, ekmekle değiş to kuş ettim. Bu havalide papağanların fiyatı ne acaba? Yani, bir papağan kaç para eder? Sakın aldatılmış olmıyım!

Ben böyle söyleyince herkes kahkahalarla gülmeğe başladı.

— Ayol, dediler, nerden bilelim biz? Papağan, pazarda her zaman alınıp satılan bir matah değildir ki.

Fakat vatandaşlardan biri, papağana hemen yarım pud buğday vermeğe hazır olduğunu bildirdi ise de işime gelmedi.

İlk istasyonda inip, o civardaki köye doğru yöneldim. Biraz sonra etrafıma bir sürü insan toplandı. Hepsi de ha babam gülüyordu. Kahkaha atmaktan neredeyse çatlıyacaklardı. Çocuklar kuşun etrafında hoplayıp zıplıyor, değnekle dokunarak kuşu kızdırıyor, tüylerine üflüyorlardı.

Demek ki, diyordum, herkesin hoşuna giden bir malım var.

Bir kadınla pazarlığa koyuldum; fiat üzerinde hemen hemen uyuşacak gibiydik ki, o sırada birdenbire, başımıza zebellâ gibi biri dikildi; herif, harp malûlüne benziyordu, belki de askerdi.

Bana dönerek:

— Buraya bak hemşehrim, dedi, bu senin yaptığın düpedüz dolandırıcılıktır. Papağan, sahici değil. Sahici bir papağan «avanak!» diye bağırır; halbuki bu, anlaşılmaz birşeyler konuşuyor.

Bu melûn herif bütün işimi berbat etti. Kadın bunun üzerine, bir Pud undan fazla vermeğe yanaşmadı.

Yoluma devam ettim.

Bundan sonra gittiğim köyde papağanı hiç kimse satın almak istemedi. Kahkahaları koyverdiler, kuşun tüylerine üflediler, fakat satın almanın lâfını bile etmediler. Bir iki kişi alacak gibi oldu, fakat kuş «avanak» demiyor diye kızarak hemen vaz geçtiler.

İki gün bu kuş yüzünden çekmedigim kalmadı; yorgunluktan helâk oldum; her tarafımı ateş bastı. Ne yaptımsa kâr etmedi, kuşu satmanın imkânı yok... Yarım Pud una bile vermeğe razıydım. Gelgelelim, şimdi bunu da veren bulunmuyordu.

Herkes:

— Kuşun gösterişi yok. Diyordu.

Hakikaten, papağan pek yorulmuştu; canından bezmiş gibi bir hali vardı. Benimle yaptığı seyahat onu yormuştu; Herkes durmadan tüylerine üflemiş, bu arada ben de onu iki defa yere düşürmüştüm.

O sırada, yaşlı bir adam, baaa, daha uzaklardaki köylere gitmemi tavsiye etti. Adamın dediğine göre, burası istasyona yakın olduğu için, halkın ahlâkı pek bozulmuşmuş, herkes ne istediğini bilmiyormuş.

Böylece tekrar yola koyuldum.

Yol uzak; hava da bunaltıcı sıcaktı. Yolun tozu, insanın ağzını burnunu tıkıyordu. Yorgunluktan bitkin hale gelmiştim. Kuşun da her tarafı toz içindeydi. Papağan olduğuna bin şahit isterdi. Baktım, tüneğinden aşağı atladı, kafesin bir köşesine gidip otırdu, tüylerini kabarttı, orada duran ekmeği bir kerecik olsun gagalamadı.

Kendi kendime, «Eğer kuş vakitsiz ölürse, o zaman halim dumandır» diye düşünüyordum. Böyle kötü ihtimaller de nerden aklıma geliyor bilmem. Şimdi geberip giderse, müthiş canım sıkılacak buna. Fakat yürümeğe hiç ara vermedim. Ve hakikaten akşam üstü bir köye vardım.

Papağana parmağımı sallayıp:

— Haydi bakalım, dedim, başımı havaya kaldır, papağan efendi!

Sonra bir kulübeye girdim. Karşıma yaşlı bir adam çıktı.

— Beybaba, dedim, satılık bir papağanım var, ister misin?

Ev sahibi:

— Ah ne iyi, dedi, bizim de bir papağana ihtiyacımız vardı. Kaça satıyorsun? Hele bir göreyim!

Papağanı göstermek için elimi uzatmıştım ki, bir de ne göreyim: Kuş sırtüstü yerde yatıyor, Ayaklarını da karnına doğru çekmiş...

Köylü, bunu şahsına karşı yapılmış bir hakaret saydı.

— Ne? dedi. Gebermiş kuş mu satıyorsun?

Osırada, başımdan aşağı kaynar sular dökülüyor sandım. Öfkemden neredeyse ağlıyacaktım. Hemen papağanı kafesten çıkartıp uzaklara fırlatıp, kafesi de yere çaldım.

Köylü ise, boğazını şişire şişire, benim halime kahkahalarla gülüyordu.

— Kafesi kırma, dedi, ona karşılık sana altı yumurta vereyim.

İçeri girip yumurtaları getirdi.

— Yazık ki, dedi, kuş artık yaşamıyor. Yoksa ona karşılık sana dört Pud un verirdim. Papağanları pek severim.

Tırıs tırıs geri döndüm. Ondan sonra köye bir daha hiç gitmedim.

PRATİKMİŞ

KARI — koca, yeni evlerine taşınan dostlarını ziyarete gittiler. Erkekler salonda siyasetten bahsederken, kadınlar evi geziyorlardı. Yatak odasında yüksek bir karyola gören misafir, arkadaşına sordu:

— Bunda kim yatıyor?

— Bizim küçük.

— Aa, hiç ufacık çocuk bu kadar yüksek karyolada yatırılır mı?

— Evet, yatırılması biraz güç oluyor ama, başka bakımdan gayet pratik. Çocuk bu kadar yüksekten düştü mü, o kadar büyük gürültü çıkarıyor ki, evin neresinde olsam, duyup koşuyorum!

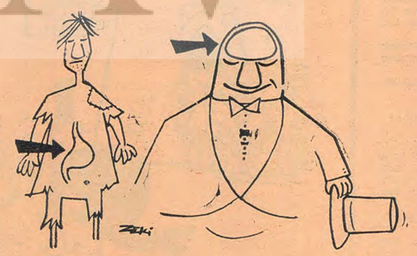

BOŞ LAR